

¹ Amb el títol de *Conquestes del Comte de Barcelona* no acabem d'identificar cap text de contingut històric o historiogràfic en concret. L'*incipit* en tinta negra sembla el mateix d'un altre text que presentem més endavant amb el títol de *Conquestes dels Reis* (253, 8).

² F. Eiximenis, *Llibre dels Àngels*. L'*incipit*, a més, és inequívoc.

^{3,4} *Llibres d'Hores*, historiat i il·luminat amb or, respectivament.

⁵ *Breviarium (Liturgica)*.

⁶

⁷

⁸ *Flores sanctorum*, inacabat.

⁹

¹⁰

1449, abril, 4

Inventari dels llibres relictos per Guillem Pujol, mercader, ciutadà de Barcelona.

AHPB. Bartomeu Costa (major), *Plec d'inventaris*, 1441-1450, lligall 13, fols. 148v-149r.
Cit. AURELL-RUBIÉS: *Mercaders catalans...*, p. 246.

abril, 5

.....
En lo scriptori trobam les coses següents:
.....

1. <Primo>, un libre appellat *De les conquestes del comte de Barcelona*. Qui comensa en lo vermell^a: "en nom de nostre Senyor Déu, et cetera". E en lo negre: "assí comensa lo libre". E feneix: "e entrats en sa vida".

2. Item, un *Libre* appellat *dels Àngells*. Qui comensa^b: "molt honorable mossèn P<ere> d'Artés". E feneix^c: "per la sua clemència. Amen".

3. Item, unes *Ores* ab cubertes emprantades, historiades, ab molts officis e <sic>. E feneixen: "in patria. Amen".

4. Item, unes altres *Ores*, ab cubertes emprantades, inluminades d'or. Comensen après lo *Comter*: "in principio erat verbum". E feneixen: "Deo gracias".

5. Item, un libre appellat *Breviari*. Qui comensa: "beatus vir". E feneix: "[...]d seculorum. Amen".

.....
6. Item, un libre scrit en paper, ab cubertes de posts. Qui comensa en lo vermell: "in nomine Domini Ihesu Christi". E feneix: "ffinito <libro>".

7. Item, un altre libre scrit en paper, ab cuberta de posts. Qui comensa en lo vermell: "comensa lo pròlech que féu [...]". E feneix: "misericòrdia. Amen".

8. Item, un altre libre scrit en pergamins, qui és lo *Flos san<ctorum>*, qui no és^c acabat.

.....
9. Item, un libre scrit en paper, ab cubertes de posts^f negres. Qui comensa: "assí comensa lo pròlech del libre". E feneix: "in secula seculorum. Amen".

10. Item, un libre scrit en pergamins, ab cubertes de vedell. Qui comensa en lo vermell: "en nom de nostre Senyor Déu Jhesuchrist". E feneix: "per infinita secula seculorum".

^a segueix repetit i cancel·lat en lo vermell.- ^b segueix cancel·lat en lo vermell.- ^c segueix cancel·lat sua.-
^d el document es troba en pèssim estat de conservació per la humitat, especialment a la part superior; és per això que indiquem les parts il·legibles amb [...].- ^e segueix cancel·lat tot.- ^f segueix cancel·lat ab.

¹ El primer dels llibres inventariats de la biblioteca de Francesc de Vinyamata, gairebé inèdita (del centenar de manuscrits esmentats, només se n'han publicat una desena), és un *Registrum litterarum*, el contingut del qual sembla que és proper als textos d'*ars dictandi*. Fou comprat en subhasta pública pel peller Agustí Galí (247, 65). Galí comprà un total de 35 còdexs, en dos grans lots, de la biblioteca de Vinyamata (247, 63-5, especialment els registres 89 i 95).

² Aquest llibre, adquirit pel mestre Francesc de Pedralbes (247, 38), és, probablement, un *Lapidarium* (l'ortografia correcta del títol seria *Tractatus de lapibus formarum* i no pas l'oferta per la descripció notarial).

³ Hugutio Pisanus, *Derivationes*. L'escrivent Pere Andreu va pagar gairebé 3 lliures a la subhasta per un còdex homònim (247, 9); el color del cuir dels dos còdexs, però, és diferent (negre i vermell, respectivament). Una errada del notari?

⁴ *Quaestiones super librum Physicorum* d'Aristoteles. L'adquirí per als seus estudis el mestre en arts Joan de Lapacet (247, 44), comprador de més d'un còdex de la biblioteca de Vinyamata (vegeu la relació de còdexs a la nota 247, 15).

⁵ El comprador d'aquest còdex és, novament, el peller Agustí Galí (247, 66).

1449, agost, 8

Inventari dels llibres relictos per Francesc de Vinyamata, prevere beneficiat de l'església de Santa Maria del Mar de Barcelona.

AHPB. Bernat Pi, *Plec d'escriptures de diversos anys*, lligall 25, s.n., fols. 11v-20r.
Ed.parc. MADURELL: *Docs. de archivo*.2, n° 27.
Ed.parc. MADURELL: *Manuscripts...*, n° 101.

Item més, trobam en lo Studi del dit alberch una^a caixa de fus <t> de noyer vella, ab sos pany, sobrapany e clau, dins lo qual trobam les robes següen <t>s, ço és:

1. <Primo>, .I. libra gran de^b forma maior, scrit en pergamins, appellat *Registra de letres*, ab les cubertes de paper engrutat cubertes^c de aluda blanca, ab quatre ligadors de aluda. Lo qual comença en la rúbrica vermella: "incipit *Registrum litterarum*, et cetera". E fina: "et sic ist finis".

2. Item, .I. altre^d libre scrit en paper, a forma de quatre cartes <el> full, ab cubertes de posts cubertes de aluda vermella, ab .V. bolles a quade part, ab dos caffets. Lo qual comença en la primera carta: "natura est principium, et cetera". E fina: "explicit *Tractatus de lacibus formarum*, et cetera".

3. *ff.12r*. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a^f corandells, ab cubertes de posts cubertes de cuyro negra, ab .V. bolles a cade part, ab un caffet, appellat *Derrivador*. E comença en la primera carta: "cum nostri potroplausti, et cetera". E fina: "caneicum antido ancille".

4. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de aluda blanca, ab dos correigs, appellat *Qüestions sopra lo libra dels phísichs*. E comença en la primera carta: "queritur utrum in magne, et cetera". E fina: "et beate virgini Marie quod deinceps, et cetera".

5. Item, .I. altra libra scrit en paper, a^g corandells, a forma^h de .IIII. cartes <el> full, ab cubertes de paper engrutatⁱ cubertes de aluda verda, ab dos corre<i>gs, appellat *Doctrina cordis*. E comença en la primera carta^k: "prepirate corda vestram". E fina: "ociositate peius, et cetera".

⁶ Aquest text de Guido de Monte Rocherii, *Manipulus curatorum et clericorum*, constitueix l'única compra de mossèn Ramon Savila, beneficiat de Santa Maria del Pi (247, 48).

⁷ El peller Galí és el nou propietari d'aquest text en llatí de la *Historia destructionis Troiae* de Guido de Columna (247, 67).

⁸ Mossèn Jaume Cardona és el comprador d'aquest *Speculum sacerdotum* a l'encant públic (247, 16); l'*incipit* coincideix amb el d'algun text del cicle *De virtutibus et vitiis*.

⁹ El peller Galí és també la persona que adquireix aquests quaderns de *Formularium de arte notariae*, com a part integrant d'un lot librari (247, 88).

^{10,100} Cap d'aquests dos *Missale (Liturgica)* són enregistrats a l'encant públic (doc. 247).

¹¹ *Quaestiones logicales*. A més de Galí, un altre comprador que destaca pel nombre de llibres adquirits de la biblioteca de Vinyamata és Antoni Solivella, «revededor» (com recull el mateix document original): 247, 13. Vegeu també la nota 86.

¹² El corredor d'orella Joan Berga és el comprador d'aquest text gramatical, el *Doctrinale* d'Alexander de Villadei, i constitueix la seva única adquisició (247, 20).

^{13,49} Dels dos còdexs de la *Biblia* que posseïa Vinyamata, només el primer (nota 13) fou venut a la subhasta pública: l'adquirí, per poc menys d'una lliura, el notari Pere Bastat (247, 61). Aquest notari no es limità només a aquesta compra (per a les altres que va fer, vegeu 247, 6).

¹⁴ Aquesta descripció notarial es correspon amb la del registre 247,57 de l'encant, la qual cosa ens ha permès identificar aquest text amb els *Commentarii in Ethicorum libros* de Gerardus Odonis, «magister Geraldus». No s'anotà el nom del comprador.

¹⁵ Ramon de Penyafort, el famós canonista català autor d'una *Summa* d'àmplia difusió a l'època. El llibreter Asbert Ripoll va pagar ben pocs diners per aquesta primera compra d'un còdex de la biblioteca de Vinyamata (247, 19).

¹⁶ La descripció d'aquest llibre d'*Epistolae* (text d'*ars dictandi*) coincideix amb la d'un altre llibre de l'encant, adquirit per l'estudiant en arts Guillem Joan Lloberes (247, 26).

6. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de full e a corandells, appellat *Manipulus curatorum*, ab cubertes de paper engrutat semblat del propdit. E comença en la primera carta: "fons sapiencia Dei, et cetera". E fina: "preces fundat. Amen".

7. Item, .I. altra libra semblant al propdit, appellat *Troya*¹, ab les cubertes vermelles^m. E comença: "liçet quotidie, et cetera". E fina: "efficaciter lavoravi, et cetera".

8. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab les cubertes de post cubertes de cuyro negra, ab .V. bolles a cada part, ab dos gaffets e dos scudets, appellat *Speculum sacerdotum*. E comença en la rúbrica vermella: "incipit *Speculum sacerdotum*". E fina: "explicit hoc *Speculum doctrine pre <s> biterorum*, et cetera".

9. Item, diverses coherns en paper de forma de full, appellatⁿ *Formulari*. En lo qual són continuades diverses formes de cartes d'*Art de notaria*, ab^o cubertes de pergamí.

10. *lf.12v*. Item, .I. altre^p libre scrit en pergamins, a forma de full, appellat *Missal*, entich, ab cubertes de post cubertes de aluda vermella, ab dos gaffets e dos scudets. E comença en la primera carta: "per omnia secula secula seculorum". E fina: "venturi seculi. Amen".

11. Item, .I. altra libre scrit en paper, a forma de .IIII. cartes ful, ab cubertes de post cubertes de aluda vermella, ab .V. bollas a cada part, ab dos gaffets e dos scudets, appellat *Qüestions de Lògica*. E comença en la primera carta: "et quia num igitur, et cetera". E fina: "prop sequitur de ymnus".

12. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma de .IIII. cartes full, semblant del propdit, appellat *Doctrinal*. E comença en la primera carta: "scribere clericulis". E fina: "qui scripsit scribat, et cetera".

13. Item, .I. libra scrit en pergamins, a^a corandells, a forma de quatre cartes full^r, appellat *Biblia*, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab dos gaffets e dos scudets. E comença en la rúbrica vermella: "incipit epistola sancti Ieronimi". E en lo negre: "Ambrosius, et cetera". E fina: "dene mihi pacior".

14. Item, .I. altra libra scrit en paper, a la forma demunt e^s pus propdita, appellat *Questiones libri Ethicorum*, ab cubertes de post, ab un tenchador. E comença: "questio est utrum, et cetera". E fina: "a qua dona conveniunt".

15. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a¹ corandells, appellat *Summa fratris Raymundi de Penafort*, abⁿ cubertes de post cubertes de cuyro vermell. E comença en la rúbrica vermella^v: "la demunt dita intitulado". E fina en letres vermelles: "explicit *Summam*, et cetera".

16. Item, .I. libra scrit en pergamins a la forma propdita, ab cubertes de cuyro^x, sens tenchadors. E comença en la rúbrica vermella: "incipit *Epistola*, et cetera". E fina: "in Nativitate Domini".

¹⁷ L'incipit en negre d'aquest còdex ("Sepius rogatus") coincideix amb el de l'*Elucidarium* d'Honorius Augustodunensis, segons els catàlegs i repertoris consultats.

¹⁸ L'incipit és el mateix del text *Super Logicam vetus* de Johannes Buridanus de la nota 34. Aquest escolàstic francès († d.1358), rector i professor d'arts a la Universitat de París, és autor de comentaris a diversos textos d'Aristoteles, alguns dels quals foren editats en l'època incunable. La descripció codicològica d'aquest manuscrit coincideix amb la d'un manuscrit de l'encant, el comprador del qual no ens consta (247, 25).

¹⁹

²⁰ Novament és el llibreter Asbert Ripoll la persona que adquireix aquesta *Logica* de Guillelmus de Ockham (247, 35).

²¹ Ovidius, *Epistolae* (l'incipit coincideix, per exemple, amb la Glossa que posseïa Bernat d'Esplugues sobre aquest mateix text ovidià: 164, 157). A la biblioteca de Vinyamata tenim, a més d'aquest, altres esments de textos d'Ovidi (vegeu n°s 29,51 i 65). El comprador d'aquestes *Epistolae* és el notari Pere Bastat (247, 36).

²² No coneixem el comprador d'aquest text a l'encant (247, 34).

²³ Els repertoris i catàlegs consultats enregistren un *Liber aureus iurium Romanae ecclesiae* com a text anònim i com a obra atribuïda a Jacobus Dominici (i, per això, parlen d'un Pseudo J.D.). En la seva darrera adquisició d'un còdex de la biblioteca de Vinyamata, el llibreter Asbert Ripoll el comprà per ben pocs diners (247, 37).

²⁴ D'aquest *Computus cum glosa* tenim dos exemples homònims a l'encant de béns; l'adquirit pel notari Pere Bastat (247, 7) és el que coincideix plenament quant a la descripció codicològica amb el d'aquest registre.

²⁵ Aquest text de Guillelmus Brito, *Summa de vocabulis Bibliae*, forma part d'un dels lots libraris adquirits pel peller Agustí Galí (247, 68).

²⁶ A més d'aquest *llibre de Cant* (adquirit també pel peller Galí: 247, 69), en tenia dos exemplars més (notes n°s 88 i 89).

²⁷ *Lectura del Doctrinale* d'Alexander de Villadei, la venda del qual consta a la subhasta pública (247, 11). A la llibreria de Vinyamata trobem encara altres exemplars de la *Lectura Doctrinalis* (notes 31,81,83 i 85).

²⁸ La venda d'aquest còdex també és enregistrada a l'encant: és un més dels llibres que passaren al peller Agustí Galí (247, 70).

17. Item, .I. altre^y libra scrit en paper, de forma de quatre cartes full, ab cubertes de *lf.13r.* paper engrutat cubertes de cuyro vermell, ab dos correigs. E comença en la primera carta^z en la rúbrica vermella: "incipit liber dictus, et cetera". E en negra: "Sepius rogatus". E fina: "laus et gloria Christo".

18. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a^{aa} corandells, a forma de .IIII. cartes full^{ab}, ab les cubertes de post cubertes de aluda, ab^{ac} .IIII. bolles en la una part, sens tenchadors. E comença en letra negra: "cum sic, et cetera". E fina: "hic liber est scriptus".

19. Item, .I. libra scrit en pergamins a la forma prop dita, ab cubertes de cuyro cubertes de aluda verda, ab .I. gaffet e scudet. E comença en la rúbrica vermella: "incipit liber primus, et cetera". E en lo negra: "dixit Petrus, et^{ad} cetera". E fina: "exemplum de tribus amicis".

20. Item, altra libra scrit en paper e a corandells, sisternat de pergamins, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert, ab dos tencadors^{ae}. E comença en letra negra: "capitulum primum, et cetera". E fina: "scilicet *magistri Ocham*".

21. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a^{af} corandels, fet a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post nues sens tenchador, appellat *Ovidi*. E comença en la primera carta: "hanc tua Penolope". E fina: "quale est michi contra, me et cetera".

22. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vermell, ab dos tenchadors. E comença: "*Status^{ag} Yspanie*, et cetera". E fina: "lapidisque patena".

23. Item, .I. altra libra scrit en pergamins semblant del prop dit. E comença: "huius hopus Dei, et cetera". E fina: "explicit *Liber aureus*, et cetera".

24. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cada part e .I. gaffet e .I. scudet, appellat *Compotus cum glosa*. <E comença: > "ad habendum, et cetera". E fina: "fiet Argos".

25. *lf.13v.* Item, altra libra scrit en pergamins, a corandels, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell dolent, ab .V. bolles a cada part, ab son gaffet e scudet, appellat *Brito et Prologi Bible*. E comença: "difficilis studio, et cetera". E fina: "status ecclesiae generalis".

26. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab un tencador, appellat *libra de Cant*.

27. Item, altra libra scrit en pergamins, a^{ah} corandells, a forma de full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert, ab .V. bolles a cada part, appellat *Lectura de Doctrinal*. E comença en la primera carta: "scribere clericulis". E fina: "quem liber explicit iste".

28. Item, .I. libra scrit en paper, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de^{ai} paper engrutat cubertes de aluda blava, ab dos correigs. E comença: "omnis doctrina, et cetera". E fina: "sicut de eodem genere".

²⁹ Un nou text d'Ovidius, *De ponto* (per a d'altres textos de l'autor llatí, vegeu la nota 21). Constitueix la darrera compra del mestre Joan de Lapacet, estudiant en arts (247, 58).

³⁰

³¹ Vegeu nota 27. Aquesta *Lectura Doctrinalis* fou comprada pel revenedor Antoni Solivella (247, 60).

³² No és pas el primer text de *Logica* amb aquest *incipit* del nostre apèndix (vegeu l'inventari de llibres relictos pel notari Joan Despujol: 243, 13), però no acabem d'identificar aquest «magister Albertus». El revenedor Antoni Solivella n'és el nou propietari (247, 23).

³³ Aquest text gramatical d'Evrardus Bethuniensis, el *Graecismus*, fou adquirit per un notari anònim (247, 43).

³⁴ Tampoc no sabem qui va comprar a l'encant aquest text *Super Logicam vetus* de Johannes Buridanus (247, 5). Vegeu nota 18.

^{35,39} Novament, testimoniem aquest «magister Bridan» com a autor, ara, d'aquests dos còdexs de *Suppositiones*, que varen ésser adquirits a l'encant per una persona anònima (247, 4) i pel peller Agustí Galí (247, 71), respectivament.

³⁶ L'*incipit* es refereix a un text de *Grammatica*, la venda del qual ha estat identificada a la subhasta com a compra del revenedor Solivella (247, 52).

³⁷ Es tracta potser d'un text d'Alanus ab Insulis? El mestre Joan de Lapacet, estudiant en arts, n'és el comprador (247, 18).

³⁸ Aquest text de *Quaestiones super secundum Sententiarum* (el segon llibre del difós text de Petrus Lombardus) és enregistrat a la subhasta, però, malauradament, no en coneixem el comprador (247, 3).

³⁹ Vegeu nota 35. A l'encant: 247, 71.

29. Item, altra libra scrit en pergamins, a forma demunt dita, ab cubertes de post cubertes de aluda vermella, ab .V. bolles a cada part^{ak}, ab son gaffet e scudet, appellat *Ovidi, De Ponto*. E comença: "Naso Thomitane". E fina: "explicit explicat".

30. Item, .I. libra scrit en paper, a forma de .VIII. cartes full, ab cubertes de paper engrutades cubertes de cuyro vert, ab dos tenchado <r>s, appellat *Phisoloffia Marcilii*. E comença: "mera intencio in hoch libro, et cetera". E fina: "Deo gracias".

31. Item, altra libra scrit en paper, a forma de .III. cartes full, ab cubertes de paper^{al} engrutades cubertes de cuyro vert, apellat *Lectura de Doctrinal*. E comença en la primera carta: "scribere clericulis". E fina: "finito libro".

32. *lf.14r*. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de .VIII. cartes full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert, appellat *Lòtgica Alberti*. E comença en la primera carta: "intencionis presentis". E fina: "explicit *Lotgica magistri Alberti*".

33. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, fet a forma de .III. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert, ab son gaffet e scudet, appellat *Abresart*. E comença en la primera carta: "est pater hic cura, et cetera". E fina: "explicit *Ibresardus*".

34. Item, .I. libra petit scrit en papir, a forma de .VIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de aluda vermella, ab .V. bollas a cade part, ab son gaffet e scudet, appellat *Bridan super Lotgicam Veterem*. E comença en la primera carta: "cum sic neccesarium". E fina: "magistri Iohannem Bruda".

35. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, appellat *Supposiciones Bridam*, ab^{am} .V. bolles a cada part, ab gaffet e scudet. E comença en la primera carta: "qui visa proposicione, et cetera". E fina: "et hic dicta sufficiant".

36. Item, altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert. E comença en la primera carta: "quoniam <is>ta gramatica". E fina: "expliciunt accidentia magistri, et cetera".

37. Item, altra libra scrit en paper a la forma pus prop dita e cubertes de pregamí^{an}, ab dos tenchadors. E comença en la primera carta: "incipit *Cadupertita magistri Alani*". E fina: "qui vivit et regnat unus Deus".

38. Item, .I. libra scrit en pergamins, a forma de quatre cartes full e a corandells, appellat *Questiones^{ao} secundi libri Sententiarum*, ab les cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cada part, ab gaffet e scudet. E comença en la primera carta: "creacionem totale libri". E fina: "enim non est ordinata adeo".

39. *lf.14v*. Item, .I. libra scrit en paper, a forma de .VIII. cartes full, apellat *Supposiciones Bridan*, ab cubertes de post cubertes de cuyro blau, ab son gaffet e scudet. E comença en la primera carta: "primo notandum est, et cetera". E fina: "quam sufficit ad presens ut patet in littera".

⁴⁰ Aquest llibre litúrgic (*Compendium super Job*) forma part d'un dels lots adquirits pel peller Galí (247, 72).

⁴¹ No hem sabut identificar aquest text, part del qual és en català, que tampoc no és enregistrat a la subhasta.

^{42.43} Per l'*explicit* parcial que ofereix la descripció notarial, sabem que el primer d'aquests *Breviaria (Liturgica)*, és datat a Barcelona. Tots dos foren venuts, el setembre de 1450, en encant públic: el primer, al prevere mossèn Joan Canalda (247, 96) i el segon, a mossèn Pere Verdura, de la vila de Sant Celoni (247, 97). Cadascun d'ells costaren entorn d'unes 5 lliures, els preus més alts pagats per llibres de la biblioteca de Vinyamata.

⁴⁴ També consta a l'encant com a compra del peller Galí (247, 64).

⁴⁵ Tot i els trets luxosos d'aquest còdex, un *Processionale* litúrgic, mossèn Guillem Pirocha, oficial de Barcelona, només en va pagar 1 lliura i 13 sous (247, 98).

⁴⁶ És justament un estudiant en arts, el mestre Joan de Lapacet, la persona que compra (247, 46), en la seva primera adquisició testimoniada, aquest text de Petrus Helias, autor d'una *Summa Prisciani*, en aquest cas sobre el *Priscianus major* (també conegut com *Institutiones grammaticae majus volumen*).

⁴⁷ L'esment d'un text de Giovanni Boccaccio és ja prou interessant, tot i no conèixer-ne el títol concret. El notari Pere Bastat és la persona que l'adquireix a la subhasta (247, 6).

40. Item, .I. libra scrit en pergamins, a forma de .IIII. cartes full e a corandells, ab les cubertes de post cubertes de aluda blanca, ab .I. tanchador. E comença en la rúbrica vermella: "incipit prologus in *Compendium Iob*". E fina: "finito libro sic laus et gloria".

41. Item, .I. libra scrit en pergamins a corandells, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post nues. Qui comença en la rúbrica vermella: "incipit post mundi frabricam". E en lo negre: "Sigente la fàbrega e fayne pòlvora roya".

agost, 9

Primo, .I. coffre de fust de^{ap} pay, ab lo cubertor fet a forma de tomba, tot pintat de fora ab diverses obratges vells e de pocha valor, trobam^{aq} los libres^{ar} següents, ço és:

42. Primo, .I. libra scrit en paper, a corandells, a forma de full, sisternat^{as} de pergamins, ab cubertes de post cubertes de cuyro negra, ab .I. gaffet e .II. scudets, appellat *Vebriari*. E és continuat en lo començament lo *Compter*. E comença en la rúbrica vermella: "hic incipit cursus de istoriis, et cetera". En lo negre: "notandum quod si, et cetera". E fina en letres vermelles: "Barchinone. Deo gracias".

43. *f.15r*. Item, .I.^a libra scrit en pergamins a corandells, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro negra, cubertes^{au} de drap de li, apellat *Vebriari*. E comença en <la> rúbrica vermella: "incipit officium, et cetera". E en lo negre: "venite exultemus". E fina: "clavem regni pudoris".

44. Item, .I. libra scrit en paper, a forma de full, ab cubertes de paper engrutades cubertes de cuyro vermell, ab dos tanchadors. E comença en letra negra: "dicta propicie, et cetera". E fina: "et perfecti sicut tu es, et cetera".

45. Item, .I. libra scrit en pergamins, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, cubertes de^{av} vellut vermell dolent, forrat de cetí vert, appellat *Processioner de cant*, ab dos tanchadors gornits d'argent daurat ab sengles botons d'or^{ax}. E comença en la primera carta: "sperges me Domine". E fina: "cum an <c> horam, et cetera".

46. Item, .I. libra scrit en pergamins a^{av} corandells, a la forma prop dita, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cade part ab dos gaffets e .II. scudets, appellat *Pere Elies maior*^{az}. E comença en <la> rúbrica vermella: "incipit *Summa magistri Petri Elies*". E en lo negre: "ad maiorem artis gramaticam". E fina: "quia libri finis habetur".

47. Item, .I. libra scrit en paper, a la forma prop dita, ab .I. gaffet e dos scudets, appellat *Iohan Bocassi*. E comença: "Iohan Bocassi". E fina: "finito libro, et cetera".

⁴⁸ Ja havíem testimoniats un altre *Doctrinale* d'Alexander de Villadei (nota 12). Aquest és adquirit per un notari anònim (247, 31).

⁴⁹ Vegeu nota 13.

⁵⁰ El revenedor Antoni Solivella n'és el comprador (247 21).

⁵¹ (Ps) Ovidius, *De vetula*. El notari Pere Bastat, que ja havia adquirit les *Epistolae* d'Ovidius (vegeu 247, 36), adquireix també aquest text apòcrif de l'autor llatí (247, 55).

⁵² Aquest text d'Aesopus, en pla i en llatí, emprat correntment per a l'ensenyament gramatical, és una nova compra del revenedor Antoni Solivella (247, 53).

⁵³ Henricus Mediolanensis, *Contra fortunam*. Desconeixem la persona que l'adquirí a la subhasta (247, 29).

⁵⁴ El revenedor Solivella és el comprador d'aquesta *Summa de divinis officiis* de Johannes Beleth (247, 28).

^{55,80} Sobre la problemàtica de la identificació del títol *Alexandre*, vegeu 12,12. Aquests dos còdexs foren adquirits, respectivament, pel peller Galí (247, 73) i per l'estudiant Joan Puig (247, 10). A la subhasta encara s'enregistra un altre còdex homònim (247, 94).

⁵⁶ Aquest text *De Trinitate Dei* adquirit pel notari Pere Bastat (247, 27) es pot relacionar amb més d'un autor, però les descripcions notariales (tant aquesta de l'inventari com la de l'encant) no ens permeten formular una atribució versemblant.

⁵⁷

⁵⁸ El text gramatical de suposada producció autòctona del *mestre Guàrdia*; forma part d'un dels lots libraris adquirits pel peller Galí (247, 74).

48. Item, .I. libra scrit en pergamins a la forma prop dita, ab .V. bolles, vell, appellat *Doctrinal*. E comença en la primera carta: "scribere clericulis". E fina: "explicit iste liber, et cetera".

49. Item, .I. libra scrit en pergamins a corandells, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bollas a cada part, ab .I. gaffet e .I. scudet, appellat *Biblia*. E comença: "nemo cum prophetas versibus". E fina: "et Abdeel et Mapsam".

50. *lf.15v*. Item, .I. libra scrit en pergamins, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab dos gaffets e dos scudets. E comença en la primera carta: "liber iste dicitur quod modis". E fina: "ymitari unde secundum alia".

51. Item, .I. libra scrit en pergamins, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert, ab son tenchador, appellat *Ovidius, De vetula*. E comença en la primera carta: "Ovidius Naso, et cetera". E fina: "lepra non poterit ulterius augmemtari".

52. Item, .I. libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutat, apellat *Isop*, en pla e en latí. E comença en la primera carta^{ba}: "Ethiopum terras, et cetera". E fina: "sic laus et gloria Christo".

53. Item, .I. libra scrit en paper, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cada part, ab .I. gaffet e .I. scudet, appellat *Enrich*. E comença en la primera carta: "quomodo sola sedet, et cetera". E fina: "se male de lusum comperit opilio".

54. Item, .I. libra scrit en pergamins, a la forma prop dita, ab cubertes de post nues ab .I. tenchador, appellat *Summa Iohannis Baylet*. E comença en la primera carta: "in primitiva ecclesia, et cetera". E fina^{bb}: "ad populum non credente".

55. Item, .I. libra scrit en pergamins a la forma prop dita, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab dos tenchadors, appellat *Alaxandra*. E comença^{bc}: "primus Aristotilis, et cetera". E fina: "gloria galleti, et cetera".

56. Item, .I. libra scrit en pergamins, a forma de .VIII. cartes full, ab *cu-~~lf.16r~~* bertes de post cubertes de cuyro groch, ab .II. gaffets e .II. scudets. E comença en la segona carta: "*De Trinitate Dei*". E fina: "necessitate per secundum statum".

57. Item, .I. libra scrit en paper, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert^{bd}. E comença: "queritur primo utrum, et cetera". E fina: "explicit^{bc} supra, et cetera".

58. Item, .I. libra scrit en paper a forma prop dita, ab^{bf} cubertes de paper engrutat cubertes de pergami sens tenchadors, appellat *mestra Guàrdia*. E comença: "amans unde formatur, et cetera". E^{bs} fina: "finito libro, et cetera".

^{59,60} Aquests dos textos, no identificats, formen també part d'un dels lots libraris adquirits pel peller Agustí Galí (247, 75 i 76, respectivament).

⁶¹ Algun dels catàlegs consultats enregistren un *incipit* semblant ("abiciamus opera tenebrarum") per a un llibre de *Sermones*, identificació que reforça la referència de l'*explicit* a un sermó.

⁶² Interessant esment d'un text de Galenus, una desconeguda (en els repertoris) *Anathomia*. Constitueix el primer dels 35 còdexs que adquirí el peller -i venedor de llibres ocasional- Agustí Galí (247, 63).

⁶³

⁶⁴ Aquest còdex és el mateix que testimoniem a l'encant (247, 77).

⁶⁵ Un nou text d'Ovidius, *De remedio amoris*. El va comprar el peller Agustí Galí (247, 78). Per a d'altres textos ovidians, vegeu la relació de la nota 21.

^{66,68} Dos còdexs de *Sermones*. El primer constitueix l'única compra documentada del corredor Pere Batet (247, 24), i el segon és un més dels que va adquirir el revenedor Solivella (247, 46). A l'encant encara hi ha un altre llibre de *Sermones* (247, 40), però aquest té les cobertes de cuir verd i no coincideix amb cap d'aquests dos mss.

⁶⁷ Aquest *Llibre dels Àngels* d'Eiximenis es caracteritza pel fet que «ne ha .VI. coherns encara no ligats»; no sabem qui l'adquirí a l'encant públic (247, 39).

⁶⁹ Es tracta del mateix còdex de l'encant (247, 93)?

59. Item, .I. libra scrit en paper a forma prop dita, ab cubertes de post^{bh} nues, ab .I. gaffet e .I. scudet. E comença en la carta primera: "incipiunt quedam notule, et cetera". E fina: "et terminetur questio".

60. Item, .I. libra scrit en pergamins, a forma prop dita, ab cubertes de post cubertes de pergami, ab un tanchador. E comença: "quisque ad Sacre Scripture noticiam, et cetera". E fina: "mortificacio est in membris bonorum".

61. Item, .I. libra scrit en pergamins a corandells, a la forma prop dita, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert, ab .I. gaffet e .I. scudet. E comença: "abiciamus ergo opera tenebrarum". E fina: "in primo sermone dominice post octavas pentem".

62. Item, .I. libra scrit en pergamins a la forma prop dita, ab cubertes de pergami. E comença en la rúbrica vermella: "aquest libra ha nom *Notomia*, lo qual féu *Galienus*". E fina: "valde consoladativa est".

63. Item, .I. libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de pergami, ab .I. correig gran de aluda. E comença en la primera carta: "veritate quidam *f.16v.* auditum avertent, et cetera". E fina: "explicit iste liber".

64. Item, .I. libre scrit en pergamins, a forma de .VIII. cartes full, ab cubertes de post nues, sens tanchador. E comença en la primera carta: "*Manifredis de Bellomonte*". E fina en letres vermelles: "explicit *Donatus magistri Manfredi*".

65. Item, .I. libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert, appellat *Ovidi, De remedio amoris*. E comença: "legerat huius maior, et cetera". E fina^{bi}: "explicit liber *Ovidi, De doctrina*".

66. Item, .I. libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles^{bk} a cada part, ab .I. gaffet e .I. scudet, appellat *Libra de sermons*. E comença: "congrega universum, et cetera". E fina: "et ecce gaudium et leticia interficere".

67. Item, .I. libra scrit en paper, a forma de full, sisternat de pergamins^{bl}, en lo qual ne ha .VI. coherns encara no ligats, appellat *Libra dels Àngels*, ab cuberta de pergami. E comença en la primera carta: "angelical natura és ten alta^{bm}". E acaban los dits .VI. coher<n>s: "qui's servava mijançant la una mulinio".

68. Item, .I. libra scrit en pergamins, a corandells, a forma de .III. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell ab .I. tanchador, appellat *Libre de sermons*. E comença: "precinxisti me, et cetera". E fina: "quod nobis, et cetera".

69. Item, .I. altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab les cubertes de post cubertes de cuyr vermell, ab .V. bolles a cade part, ab dos gaffots e dos scudets. E comença: "ad habendum ciclum solarem". E fina: "ea forti talone, et cetera".

⁷⁰ Curiós nom per a un llibre, *Sagitarium*. El peller Galí n'és el nou propietari (247,79).

^{71.82} Aquests dos còdexs són de *Dialectica*, tal i com es dedueix a partir de l'incipit.

⁷² El notari Joan Ubach és el comprador d'aquesta *Rhetorica novissima* (247, 14) i el seu inventari de béns, també conservat, ens permet identificar-lo entre els seus llibres (255, 17) i descobrir-ne l'autor, Boncompagnus Bononiensis, autor italià d'*ars dictandi* del segle XIII. Ubach va morir el 1450, només un any després de Vinyamata.

⁷³ Si abans havíem testimoniat un *commentator* de Priscianus, ara ens trobem amb una obra seva: les *Institutiones grammaticae minus volumen* (o *Priscianus minor*). Forma part del conjunt de manuscrits comprats pel peller Agustí Galí (247, 80).

⁷⁴ Còdex de *Proverbia glosata*. Desconeixem el nom de la persona que el comprà a l'encant (247, 12).

⁷⁵ El *De generatione et corruptione* és un dels *Libri naturales* d'Aristoteles. Tot i que la seva venda és enregistrada a l'encant, no sabem qui en fou el comprador (247, 30).

⁷⁶ El *Tractatus pauperum* és descrit com un llibre de *Logica* i, de fet, era emprat per a l'ensenyament gramatical; també és enregistrada la seva venda a una persona desconeguda (247, 32).

⁷⁷ El revenedor Antoni Solivella és el comprador d'aquest manuscrit (247, 17).

⁷⁸ La descripció d'aquest còdex coincideix amb la d'un de l'encant (247, 33).

⁷⁹ La descripció d'aquest còdex coincideix amb la d'un de l'encant (247, 33); en aquest cas sí que coneixem el nom del comprador, el peller Galí.

⁸⁰ Vegeu nota 55. A l'encant: 247, 94.

70. *ff.17r.* Item, .I. libra scrit en paper, a la forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vermell, ab^{bn} dos cordons de aluda, appellat *Sagitarium*. E comença: "nota quod ut dictum ist superius". E feneix: "ubi erat satis clarum".

71. Item, .I. altra libra scrit en paper, a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert^{bo}, ab dos tencadors. E comença: "diale<c>tica est ars artium, et cetera". E fina: "finito libro, et cetera".

72. Item, .I. altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vermell, ab dos tencadors. E comença en lo vermell: "incipit prologus *Novissime Retorice*, et cetera". E en lo negra: "appellavi nostro nomine, et cetera". E fina: "in secula seculorum. Amen".

73. Item, .I. libra scrit en pergamins a la forma prop dita, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cada part, ab .I. gaffet e .I. scudet, appellat *Pri<s>cianus minor*. E comença: "sitis libris, et cetera". E fina: "laus tibi Christe, et cetera".

74. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma de .VIII. cartes full, ab semblant cubertes de les pus prop dites, appellat *Proverbia*, gloçata. E comença en la rúbrica vermella: "incipit prologus *Super proverbia gramaticalia*, et cetera". E en lo negra: "quam circa congruitatem, et cetera". E fina: "quod in isto *Tractatu nonaginta proverbia*, et cetera".

75. Item, .I. libra scrit en pergamins, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert. E comença: "de generacione et corrupcione". E fina: "tibi fortunam in seculo et in futuro".

76. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vermell, ab dos tencadors. E comença: "post logicalia^{bp} naturalia". E fina: "explicit *Logica* que intitulator *Tractatus pauperum*".

77. *ff.17v.* Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .I. gaffet e scudet. E comença en la primera carta: "propter novitur volentes logicam, et cetera". E fina: "et ista sufficiat de conversionibus".

78. Item, .I. altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutades cubertes de cuyro vert, ab dos tencadors. E comença: "utrum de rebus naturalibus, et cetera". E fina: "terminata ad huc per aliam".

79. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de pergami. E comença en la rúbrica vermella: "de informacione hominum, et cetera". E fina: "vel ornamenta querere set vivere tantum".

80. Item, .I. altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutades, appellat *Alaxandra*. E comença en la primera carta: "primus Aristotilis, et cetera". E fina: "detur pro pena, et cetera".

^{81,83,85} Vegeu nota 27. Els còdexs de les notes 81 i 85 es corresponen amb dos còdexs de l'encant adquirits pel peller Galí i per un notari anònim (247, 82 i 49, respectivament).

⁸² Vegeu nota 71.

⁸⁴ Un notari, el nom del qual no es va consignar, és el comprador d'aquest text de contingut gramatical amb els *Disticha* del (Ps) Cato, el *De contemptu mundi* i el *Tobias* de Matthaëus Vindocinensis.

⁸⁶ *Quaestiones logicales*. En tenia un altre exemplar en la nota 11.

⁸⁷ Els textos d'*Orthographia* han estat testimoniats diverses vegades en el nostre treball; aquest còdex forma part del lot adquirit pel peller Agustí Galí (247, 83).

^{88,89} A més d'aquests dos llibres *de Cant* adquirits pel peller Galí (247, 84 i 85), ja n'hem testimoniats la presència d'un altre que també va ésser adquirit en subhasta pública (nota 26).

⁹⁰ L'incipit d'aquest text d'*ars notariae* coincideix, justament, amb el de molts *De ultimis voluntatibus* del nostre apèndix documental; un notari desconegut n'és el comprador (247, 22).

⁹¹

⁹² La descripció notarial no ens permet precisar l'autor d'aquest text d'*Ordo iudiciarius* adquirit, també, per Galí (247, 86).

81. Item, .I. altra libra scrit en paper a la forma prop dita e ab semblants cubertes, vell, appellat *Lectura de^{ba} Doctrinal*. E comença: "hic iubet ordo libri, et cetera". E fina: "Christus laudetur nam huius finis habetur".

82. Item, .I. altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab semblants cubertes de les prop dites cubertes de cuyro vert. E comença en la primera carta: "diale < c > tica est ars artium, et cetera". E fina en letra vermella: "qui scripsit scribat, et cetera".

83. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a corandells, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post dolentes, sens tenchadors, appellat *Lectura de Doctrinal*. E comença: "hoc dicitur a Cathone". E fina: "non videat Christum, et cetera".

84. Item, .I. altre^{br} libra scrit en paper, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de *lf.18r.* post cubertes de aluda blanca, ab .II. gaffets e .II. scudets, appellat *Cotó e Contemtus e Tobias*. E comença en la primera carta: "cum anima adverterem". E fina: "qui scripsit scribat semper cum Domino vivat".

85. Item, .I. altra libra scrit en paper a la prop dita forma, ab cubertes de post nues, sens tenchadors, appellat *Lectura de Doctrinal*. E comença: "incipit *Lectura Doctrinalis*". E fina: "Christus laudetur, et cetera".

86. Item, .I. altra libra scrit en paper a la prop dita forma, ab cubertes de paper engrutat cubertes de^{bs} cuyro blau, appellat *Qüestions logicals*. E comença en la primera carta: "queri potest, et cetera". E fina: "Deo gracias, et cetera".

87. Item, .I. altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de^{bt} post nues, sens tenchadors, appellat *Ortografia*. E comença en la primera carta: "votum alia litterata, et cetera". E fina: "ex pars confortatus fuit".

88. Item, .I. altre^{bu} libra scrit en pergamins, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab son gaffet e scudet^{bv}, apellat *libra de Cant*. E comença: "gloria Patri, et cetera". E fina: "tristicia animi contentus flos e < t > folia".

89. Item, .I. libra scrit en pergamins, a la forma prop dita, ab semblants cubertes nues, appellat *libra de Cant*. E comença en la primera carta: "salve Regina, et cetera". E^{bx} fina: "a clara melodi < a > . Amen".

90. Item, .I. libre scrit en paper, a forma de quatre cartes full, descornat, ab cubertes de pergami, ligat ab un cordó de ceda violada, appellat *De ultimis voluntatibus*. E comença: "quamvis in cuiuslibet, et cetera". E fina: "et par pietatis ratio debeat servari".

91. *lf.18v.* Item, .I. libra scrit en pergamins, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab son gaffet e scudet. E comença: "ea causa extitit quod ad, et cetera". E fina: "et ad fidem suam convertit".

92. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a corandells, ab cubertes de post sens tenchadors, appellat *Ordo iudiciarius*. E comença: "assidius postulacionibus me soci mei, et cetera". E fina: "explicit *Ordo iudiciarius magistris*, et cetera".

^{93,94} L'incipit d'ambdós manuscrits, i el nom del segon, ens permeten identificar aquests textos amb la *Summa super rubricis Decretalium* de Gaufridus de Trani. Ambdós consten també a l'encant en compres realitzades pel notari Pere Bastat (247, 8) i un rector desconegut de l'església de Santa Maria del Pi (247, 56).

⁹⁵ L'argenter Bartomeu Avinent és el comprador d'aquesta *Lectura super Logicam vetus* (247, 62).

⁹⁶ Llibre de *Notae grammaticae*. Forma part dels còdexs adquirits pel peller Galí (247, 69).

⁹⁷ Aquest text de *Chirurgia* i el de la nota següent, tots dos en català, «són del demunt dit Guillem Francesc Vinyama, barber, segons se diu». Desconeixem en concepte de què els tenia Vinyamata, però és més que probable que fossin en garantia d'un préstec monetari -amb la qual cosa, en cas de no tornar-lo, els llibres passarien a ésser propietat de Vinyamata-, ja que la venda del còdex de *Chirurgia* és anotada a l'encant a favor del revenedor Antoni Solivella (247, 41).

⁹⁸ No acabem d'identificar aquest text.

93. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a corandells, ab cubertes de post cubertes de aluda blanca, ab .I. tanchador. E comença en letra negra: "glosare diversitas intelligenciam, et cetera". E fina: "bonis dicetur plenus ubique bonis".

94. Item, .I. libra scrit en pergamins, a corandells, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert, ab dos gaffets e dos scudets, appellat *Gofridus*. E comença^{by}: "glosarum diversitas intelligenciam, et cetera". E fina: "quam de esse explicit, et cetera".

95. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a corandells, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, tot corcat, appellat *Lectura de Lòtgica Vella*. E comença: "ut frequenter visum est, et cetera". E fina: "est diversum ab illis sicut diversum".

96. Item, .I. altra libra scrit en paper, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro blanch, appellat *Notes de Gramàtica*. E comença: "ad cognoscendum melius naturam, et cetera". E fina: "finit <o> libro, et cetera".

Item, una sort de llibres de diverses maneres, vells e de poca valor, e altres cartes. Les quals avall se continuaran.

97. *lf.19r.* Item, .I. libra scrit en paper, a forma de full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert, ab .I^a. cuberta de aluda blanca, ab^{bz} .IIII. gaffets e .IIII. scudets, ab .V. bolles a cada part. E comença en la rúbrica vermella: "comença lo pròlech de *Cirurgia*, et cetera". E en lo negra: "lo deffanador dels sperans en ell, et cetera". E fina: "la qual viu e regne en per tostemps. Amen".

98. Item, .I. altra libra^{ca} scrit en paper, a corandells, a forma de full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .I^a. cuberta de aluda blanca, ab .II. gaffets e .II. scudets, ab^{cb} .V. bolles a cada part. E comença en la rúbrica vermella: "en nom de Déu sia e de madona sancta Maria, et cetera". E en la negra. "lo propòsit és bo a tu, et cetera". E fina: "ultera deffícil consolidano, et^{cc} cetera".

Lo qual libra^{cd} e lo pus prop dit són del demunt^{ce} dit Guillem Ffrancesch Vinyama, barber, segons se diu.

.....
agost, 20

Primo, trobam en una capella de sanct Gabriel, la qual és construhida^{cf} en la sglésia de Sancta Maria de la Mar de la dita ciutat^{cs}, en la qual lo dit deffunct de mentre <que> vivia selebrava missa e^{ch} era beneficiat, ço és, en un banchal de fust d'àlber vell, de una casa, ab respates del dit fust, ab sos pany, sobrapany e clau, dins lo qual trobam les robes sguents, ço és:

⁹⁹ Aquest *Diurnale* formava part dels objectes per al culte litúrgic de la capella de Sant Gabriel de l'església de Santa Maria del Mar, de la qual en Vinyamata era beneficiat.

¹⁰⁰ Vegeu nota 10.

¹⁰¹ És potser el llibre de *Partes* de Donatus adquirit pel notari Jaume Marmany (247, 2)? Sembla que l'*incipit* ("ad instruccionem iuniorum, et cetera") va referit a un text d'ensenyament.

.....

99. Item, .I. libra scrit en paper, de forma de .VIII. cartes full, ab *lf.20r.* cubertes de post cubertes de cuyro negra, ab .I. gaffet e dos scudets, appellat *Diurnal*. E comença: "ad Dominum cum tribulare clamavi, et cetera". E fina: "in sempiterna secula. Amen, et cetera".

.....

100. *lf.20r.* Item, .I.^{ci} libre scrit en paper, a^{ck} corandells, a forma de fulla, sisternat de pergamins, ab cuberte de post cubertes de cuyro negra, ab .V. bolles a cada part, ab .II. gaffets e dos scudets, appellat *Missal*. E comença: "ad te levavi animam, et cetera". E^{cl} fina: "comendemur per Dominum, et cetera".

101. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, <ab> forma de .VIII. cartes <el> full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vermell. E comença: "ad instruccionem iuniorum, et cetera". E fina: "tunch foret Natale, et cetera".

^a una caixa *interlineat*.- ^b de ... maior *interlineat*.- ^c cubertes ... blancha *interlineat*.- ^d altre *interlineat*.- ^e segueix *cancel·lat* vi.- ^f segueix *cancel·lat* forma de.- ^g segueix *cancel·lat* forma de.- ^h forma *interlineat*.- ⁱ segueix *cancel·lat* ab.- ^k segueix *cancel·lat* preb.- ^l segueix *cancel·lat* E comen<ça>.- ^m segueix *cancel·lat* appellat T<roya>.- ⁿ appellat ... són *interlineat*, *damunt d'* en què eren *cancel·lat*.- ^o ab *interlineat*.- ^p altre *interlineat*.- ^q a corandells *interlineat*, *damunt de* sc<rit> *cancel·lat*.- ^r segueix *cancel·lat* scrit a corandells.- ^s e ... prop *interlineat*.- ^t segueix *cancel·lat* forma de.- ^u ab ... vermell *interlineat*.- ^v segueix *cancel·lat* in.- ^x segueix *cancel·lat* seus.- ^y altre *interlineat*.- ^z segueix *cancel·lat* inc<ipit>.

^{aa} a corandells *interlineat*.- ^{ab} segueix *cancel·lat* en corandells.- ^{ac} segueix *cancel·lat* .V.- ^{ad} et cetera *interlineat*.- ^{ae} segueix *cancel·lat* appellat.- ^{af} a *interlineat*, *damunt de* fet *cancel·lat*.- ^{ag} Status *interlineat*, *damunt de* Tractus *cancel·lat*.- ^{ah} a corandells *interlineat*.- ^{ai} segueix *cancel·lat* cuy<r>.- ^{aj} part *interlineat*, *damunt de* cap *cancel·lat*.- ^{ak} paper *interlineat*, *damunt de* cuyro *cancel·lat*.- ^{al} a ... scudet *interlineat*.- ^{am} segueix *cancel·lat* E co<mença>.- ^{an} segueix *cancel·lat* Sa.- ^{ap} de pay *interlineat*, *damunt de* d'àlber *cancel·lat*.- ^{aq} trobam *interlineat*.- ^{ar} libres *interlineat*, *damunt de* robes *cancel·lat*.- ^{as} sisternat de pergamins *interlineat*.- ^{at} segueix *cancel·lat* vo.- ^{au} cubertes ... li *interlineat*.- ^{av} segueix *cancel·lat* co.- ^{ax} segueix *cancel·lat* a cade botó.- ^{ay} a corandells *interlineat*.- ^{az} maior *interlineat*.

^{ba} carta interlineat.- ^{bb} segueix cancel·lat non.- ^{bc} segueix cancel·lat Moris est cositat.- ^{bd} segueix cancel·lat ab.- ^{be} segueix cancel·lat fina.- ^{bf} ab interlineat.- ^{bg} E fina interlineat.- ^{bh} segueix cancel·lat cubertes.- ^{bi} segueix cancel·lat Ep.- ^{bj} segueix cancel·lat ad.- ^{bk} segueix cancel·lat tot.- ^{bl} segueix cancel·lat E a <ca> ba.- ^{bm} ab ... aluda interlineat.- ^{bn} segueix cancel·lat E co <mença>.- ^{bo} segueix cancel·lat natul.- ^{bp} segueix cancel·lat Do <c> tr <inal>.- ^{bq} altre interlineat.- ^{br} segueix cancel·lat cuy <ro>.- ^{bs} segueix cancel·lat cuyro.- ^{bt} altre interlineat.- ^{bu} segueix cancel·lat E co <mença>.- ^{bv} E fina interlineat.- ^{bw} segueix cancel·lat glorias.- ^{bx} ab ... part interlineat.

^{ca} libra interlineat.- ^{cb} ab ... part interlineat.- ^{cc} et cetera interlineat.- ^{cd} libra ... pus interlineat, damunt de .II. llibres cancel·lat.- ^{ce} demunt dit interlineat.- ^{cf} construhida interlineat.- ^{cg} ciutat interlineat.- ^{ch} e era beneficiat interlineat.- ^{ci} segueix cancel·lat Missal.- ^{ck} a corandells ... full interlineat.- ^{cl} E fina interlineat.

247 Encant Francesc de Vinyamata

¹ Quaderns lírics de la *Gaya Sciència*. Alguns dels còdexs de l'encant dels llibres relictos per Vinyamata no han estat identificats en el inventari.

² El text gramatical per excel·lència de Donatus, les *Partes*. Es tracta del 246, 101?

³ Vegeu 246, 38.

⁴ Vegeu 246, 35.

⁵ Vegeu 246, 34.

⁶ Vegeu 246, 47. El notari Pere Bastat és també el comprador dels còdexs n°s 7-8,27,36,55 i 61 d'aquest mateix encant.

⁷ Vegeu 246, 24. En tenim un altre còdex homònim en aquest mateix document: nota 51.

⁸ Vegeu 246, 93.

1449, agost, 12

Encant públic dels llibres relictes per Francesc de Vinyamata, prevere beneficiat de l'església de Santa Maria del Mar de Barcelona.

AHPB. Bernat Pi, *Plec d'escriptures de diversos anys*, lligall 25, s.n., fols. 15v-23r.
Ed.parc. MADURELL: *Docs. de archivo.1*, n° 23.
Ed. MADURELL: *Docs. de archivo.2*, n° 28.
Cit. MADURELL: *Jaume Callís...*, p. 547.
Ed.parc. MADURELL: *Mss. Eiximinians...*, n° 26.
Ed. MADURELL: *Manuscrits...*, n° 102.

novembre, 8

1. Primo, .VIII. coherns descornats appellats *de la Gaya Sciència*III. sous.
2. Item, .I. libra vell e de pocha valor appellat *Parts*, an Jacme Marmany, notari
.....III. sous, .VII.
.....
3. Item, .I. libra scrit en pergamins, a forma de quatre cartes <el> full, a corandells, appellat *Questiones Secundi libra Sentenciarum*, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cade part, ab son gaffet e scudetV. sous.
4. Item, altra libra scrit en paper a la forma prop dita e ab semblants posts, e ab .V. bolles e son gaffet e scudet, appellat *Supposiciones Bridan et alie*I. sou, .I.
5. Item, altra libra scrit en paper, a forma de .VIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles e gaffet e scudet, appellat *Bridan super Lotgicam Veterem*VII. <diners>.
6. Item, altra libre scrit en paper, a forma de .III. cartes full, ab cubertes de posts cubertes de posts cubertes de cuyro vermell, ab .I. gaffet e dos scudets, appellat *Johan Bocassi*, an P<ere> Bastat, notariXI. sous, .I.
7. Item, altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cade part, ab .I. gaffet e .I. scudet, appellat *Conpotus cum glosa*, an P<ere> Bastat, notariII. sous, .III.
8. Item, altra libra scrit en pergamins, a corandells, ab cubertes de post cubertes de cuyro^a vert, ab dos gaffets e dos scudets, appellat *Gofridus*, al dit P<ere> Bastat
.....VI. sous, .VII.

¹ Quaderns lírics de la *Gaya Sciència*. Alguns dels còdexs de l'encant dels llibres relictos per Vinyamata no han estat identificats en el inventari.

² El text gramatical per excel·lència de Donatus, les *Partes*. Es tracta del 246, 101?

³ Vegeu 246, 38.

⁴ Vegeu 246, 35.

⁵ Vegeu 246, 34.

⁶ Vegeu 246, 47. El notari Pere Bastat és també el comprador dels còdexs n°s 7-8,27,36,55 i 61 d'aquest mateix encant.

⁷ Vegeu 246, 24. En tenim un altre còdex homònim en aquest mateix document: nota 51.

⁸ Vegeu 246, 93.

1449, agost, 12

Encant públic dels llibres relictos per Francesc de Vinyamata, prevere beneficiat de l'església de Santa Maria del Mar de Barcelona.

AHPB. Bernat Pi, *Plec d'escriptures de diversos anys*, lligall 25, s.n., fols. 15v-23r.
Ed.parc. MADURELL: *Docs. de archivo.1*, n° 23.
Ed. MADURELL: *Docs. de archivo.2*, n° 28.
Cit. MADURELL: *Jaume Callís...*, p. 547.
Ed.parc. MADURELL: *Mss. Eiximinians...*, n° 26.
Ed. MADURELL: *Manuscrits...*, n° 102.

novembre, 8

1. Primo, .VIII. coherns descornats appellats *de la Gaya Sciència*III. sous.
2. Item, .I. libra vell e de pochà valor appellat *Parts*, an Jacme Marmany, notari
.....III. sous, .VII.
.....
3. Item, .I. libra scrit en pergamins, a forma de quatre cartes <el> full, a corandells, appellat *Questiones Secundi libra Sentenciarum*, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cade part, ab son gaffet e scudetV. sous.
4. Item, altra libra scrit en paper a la forma prop dita e ab semblants posts, e ab .V. bolles e son gaffet e scudet, appellat *Supposiciones Bridan* et alieI. sou, .I.
5. Item, altra libra scrit en paper, a forma de .VIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles e gaffet e scudet, appellat *Bridan super Lotgicam Veterem*VII. <diners>.
6. Item, altra libre scrit en paper, a forma de .III. cartes full, ab cubertes de posts cubertes de posts cubertes de cuyro vermell, ab .I. gaffet e dos scudets, appellat *Johan Bocassi*, an P<ere> Bastat, notariXI. sous, .I.
7. Item, altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cade part, ab .I. gaffet e .I. scudet, appellat *Conpotus cum glosa*, an P<ere> Bastat, notariII. sous, .III.
8. Item, altra libra scrit en pergamins, a corandells, ab cubertes de post cubertes de cuyro^a vert, ab dos gaffets e dos scudets, appellat *Gofridus*, al dit P<ere> Bastat
.....VI. sous, .VII.

247 Encant Francesc de Vinyamata

⁹ Vegeu 246, 3. Malgrat que es tracta del mateix text, la descripció codicològica d'ambdós còdexs no coincideix.

¹⁰ Vegeu 246, 80.

¹¹ Vegeu 246, 27.

¹² Vegeu 246, 74.

¹³ Vegeu 246, 11. El revenedor Antoni Solivella també adquireix a l'encant els n°s 17,21,23,28,40-41,45-46,50,52-53 i 60.

¹⁴ Vegeu 246, 72.

¹⁵ Vegeu 246, 46. Joan de Lapacet, estudiant en arts, adquirí també els còdexs dels registres n°s 18,44 i 58.

¹⁶ Vegeu 246, 8.

¹⁷ Vegeu 246, 77.

¹⁸ Vegeu 246, 37.

¹⁹ Vegeu 246, 15. A més, el llibreter Asbert Ripoll comprà els n°s 35 i 37.

²⁰ Vegeu 246, 12.

²¹ Vegeu 246, 50.

9. Item, altra libra scrit en pergamins, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, appellat *Dirivador*, an P<ere> Andreu, scriventII. lliures, .XIII. sous, .VII.

10. *lf.16v.* Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de .III. cartes full, ab cubertes de paper^b engrutades, appellat *Alaxandre*, a Johan Puig, studiantIII. sous, .VI.

11. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a^c corandells, a forma de full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert, ab .V. bolles a cade part, appellat *Lectura de Doctrinal*VI. sous, .VIII.

12. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma de .VIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, appellat *Proverbia gloçata*I. sou, .V.

13. Item, altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post^d cubertes de cuyro vermell^c, appellat *Questiones Lotgices Veteres*, an Anthoni Çolivella, revenedorII. sous, .II.

14. Item, altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab semblants cubertes prop dites cubertes de cuyro vermell ab dos tenchadors, appellat *Prologus Novissime Retorice*, an Johan Ubach, notariIII. sous.

15. Item, altra libra scrit en pergamins a corandells, a la forma pus prop dita, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cade part, ab dos gaffets e dos scudets, appellat P<ere> *Elies maior*, a mestre Johan de Lapacet, studiant en arsXI. sous, .VIII.

16. Item, altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro negra, ab .V. bolles a cade part, ab dos gaffets e dos scudets, appellat *Speculum sacerdotum*, al dit^f mossèn Jacme CardonaVII. sous, .VII.

17. Item, altra libra scrit en paper, a la forma prop dita, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab un gaffet e scudet^e. E comença: "propter noviter volentes lotgicam, et cetera", al dit Anthoni ÇolivellaIII. sous, .I.

18. Item, altra libra scrit en paper, a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutat cubertes de pergami, ab dos correigs, appellat *Cadupertita magistri Alani*, al dit mestre Johan de LapacetIII. sous, .I.

19. *lf.17r.* Item, altra libra scrit en pergamins, a^h corandells, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, appellat *Summa fratris Raymundi de Penafort*, an Asbert Rippoll, libraterV. sous, .III.

20. Item, .I.ⁱ altra libra scrit en pergamins, a forma de .III.^l cartes full, appellat *Doctrinal*. E comença: "scribere clericulis". E fina: "qui scripsit scribat, et cetera^m", an Johan Berga, corredorV. sous, .III.

21. Item, altra libra scrit en pergamins, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab dos gaffets e dos scudets. E comença: "liber iste dicitur quot modis, et cetera", al dit Anthoni ÇolivellaIII. sous, .V.

247 Encant Francesc de Vinyamata

- 22 **Vegeu 246, 90.**
- 23 **Vegeu 246, 32.**
- 24 **Vegeu 246, 66.**
- 25 **Vegeu 246, 18.**
- 26 **Vegeu 246, 16.**
- 27 **Vegeu 246, 56.**
- 28 **Vegeu 246, 54.**
- 29 **Vegeu 246, 53.**
- 30 **Vegeu 246, 75.**
- 31 **Vegeu 246, 48.**
- 32 **Vegeu 246, 76.**
- 33 **Vegeu 246, 78.**

22. Item, altra libra scrit en paper, a la forma prop dita, en .VIII. coherns, ab cuberta de pergami, appellat *De ultimis voluntatibus*, al notari [...]ªV. sous, .VI.

23. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de .VIII. cartes full, ab cubertes de paper engrutades cubertes de cuyro vert, appellat *Logica Alberti*, al dit Anthoni ÇolivellaII. sous, .I.

24. Item, altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cade part, ab .I. gaffet e un scudet, appellat *Libra de sermons*, an P<ere> Batet, corredorII. sou, .VI.

25. Item, altra libra scrit en pergamins a forma mijana, a corandells, ab cubertes de post cubertes de aluda, ab .III. bolles en la una part, sens tanchadors. E comença: "cum sic necessarium, et cetera"III. sous, .VI.

26. *lf.17v.* Item, .I. altra libra scrit en pergamins a forma mijana, ab cubertes de paper engrutat sens tanchadors, appellat *Epístolas*, an Guillem Johan Loberes, ~~studiosus~~ ^{studiosus}III.

27. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma manor, ab cubertes de post cubertes de cuyro groch, ab .II. gaffets e dos scudets, appellat *De Trinitate Dei*, al dit P<ere> Bastat, notariVI. sous, .I.

28. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma mijana, ab cubertes de postº nues, ab son tanchador, appellat *Summa Iohannis Baylet*, al ditº ÇolivellaIII. sous, .VII.

29. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cade part, ab .I. gaffet e scudet, appellat *Enrich contra fortuna*V. sous, .II.

30. Item, altra libra scrit en pergamins, a forma mijana, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert, appellat *Liber de generacione*III. sous, .V.

31. Item, .I. libra scrit en pergamins a la forma prop dita, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cade part, ab dos gaffets e dos scudets, appellat *Doctrinal*, al notari [...]ªVIII. sous.

novembre, 12

32. *lf.18r.* Primo, .I. libraª scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vermell, ab dos tanchadors, appellat *Tractatus pauperum*III. sous, .VI.

33. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de paper engrutades cubertes de cuyro vert. E comença: "utrum de rebus naturalibus, et cetera"II. sous, .I.

³⁴ Vegeu 246, 22.

³⁵ Vegeu 246, 20.

³⁶ Vegeu 246, 21.

³⁷ Vegeu 246, 23.

³⁸ Vegeu 246, 2.

³⁹ Vegeu 246, 67.

⁴⁰ Malgrat que testimoniem llibres de *Sermones* a l'inventari (246, 66 i 68), els trets codicològics no coincideixen amb els d'aquest.

⁴¹ Vegeu 246, 97.

⁴² Es tracta potser del (Ps) Bonaventura, *Breviloquium theologiae*? No hem pogut identificar aquest text, adquirit per fra Joan Rabassa, a l'inventari de llibres.

⁴³ Vegeu 246, 33. Tenim molts esments de compres realitzades per un o més notaris anònims (per exemple, en aquest mateix document, les compres n°s 22,31,47,49 i 59).

⁴⁴ Vegeu 246, 4.

⁴⁵ El revenedor Antoni Solivella és el comprador d'aquest còdex no identificat.

⁴⁶ Vegeu 246, 68.

^{47,50} Aquests exemplars de la *Lectura tractatum*, adquirits respectivament per un notari anònim i pel revenedor Solivella, no han estat testimoniats, sota aquest nom, a l'inventari.

34. Item, altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vermell, appellat *Status Yspanie* II. sous, .VIII.
35. Item, altra libra scrit en paper, a corandells e sisternat de pergamins, ab cubertes de paper engrutades cubertes de cuyro vert, ab dos tanchadors, appellat *Lotgica d'Ocham*, an Asbert Rippoll, librater III. sous, .VI.
36. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a corandells, a la forma mijana, ab cubertes de post nues sens tanchadors, appellat *Ovidi*, an P < ere > Bastat, notari V. sous, .VI.
37. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma mijana, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vermell, appellat *Liber aureus*, al dit Asbert Rippoll III. sous, .VIII.
38. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post cubertes de^s aluda vermella, ab .V. bolles a cade part ab dos gaffets, appellat *Tractatus de latibus formarum*, a mestre Francesch de Padralbes V. sous, .I.
39. Item, .VI. coherns de paper sisternats de pergamins, a forma maior, encara' no ligats, appellat *Libra dels Àngells*, o part XII. sous, .VII.
40. Item, altra libra scrit en paper a forma mijana, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert, appellat *Libra de sermons*, al dit^u Çolivella I. sou, .II.
41. Item, altra libra scrit en pergamins a corandells, a forma mijana, ab cubertes de posts nues, appellat *libra de Cirurgia*, al dit Çolivella III. sous, .XI.
42. *1f.18v*. Item, .I. libra scrit en pergamins a forma manor, ab cubertes de paper engrutat cubertes de aluda blanca, appellat *Breviloquium Theologie*, a fra Johan Rabassa VII. sous.
43. Item, .I. altra libra scrit en pergamins a forma mijana, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert, ab .I. gaffet e .I. scudet, appellat *Abresart*, al notari [...] ^v III. sous, .VII.
44. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro blanch ab dos tanchadors, appellat *Qüestions sopra lo libra dels físichs*, a mestre Johan de Lapacet, studiant en ars VI. sous, .VIII.
45. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de .VIII. cartes full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro blau, appellat *Lectura de priors*, al dit^y Çolivella III. sous, .VII.
46. Item, altra libra scrit en pergamins a corandells, a forma mijana, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell ab .I. tanchador, appellat *Libra de sermons*, al dit^y Çolivella III. sous, .VII.
47. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de .VIII. cartes full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert, ab dos tanchadors, appellat *Lectura de tractats*, al notari [...] ^z VIII. sous, .II.

⁴⁸ Vegeu 246, 6.

⁴⁹ Vegeu 246, 85.

⁵⁰ Vegeu nota 47.

⁵¹ El llibreter Pere Mascaró, en la seva darrera actuació documentada en el nostre apèndix, adquireix aquest *Computus cum glosa* (ja n'hem vist un altre exemplar en la nota 7).

⁵² Vegeu 246, 36.

⁵³ Vegeu 246, 52.

⁵⁴ Com que no se'ns dona ni títol ni autor, la descripció codicològica tampoc no ens ha permès identificar aquest còdex comprat pel mercader Pere Manresa.

⁵⁵ Vegeu 246, 51.

⁵⁶ Vegeu 246, 93.

⁵⁷ Vegeu 246, 14.

⁵⁸ Vegeu 246, 29.

⁵⁹ Vegeu 246, 84.

48. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de full, a corandells, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert, appellat *Manipulus curatorum*, a mossèn Ramon Çavila, beneficiat a Santa Maria del PiXVI. sous, .VI.
49. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post^{aa} nues sens tenchadors, appellat *Lectura de Doctrinal*, al notari [...] ^{ab}VII. sous, .II.
50. *lf.19r.* Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes^{ac} full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert, ab dos tanchadors, appellat *Lectura de tractats*, al dit^{ad} ÇolivellaII. sous, .I.
51. Item, .I. altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cada part, ab dos gaffets e dos scudets, appellat *Compotus cum glosa*, an P<ere> Mascaró, libraterIII. sous, .XI.
52. Item, .I. altra libra scrit en paper a la forma pus prop dita, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert, appellat *Libra de Gramàtica*, al dit^{ae} ÇolivellaIII. sous, .I.
53. Item, .I. altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert, appellat *Isop*, en pla e en latí, al dit^{af} ÇolivellaIII. sous, .I.
54. Item, .I. altra libra scrit en paper a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de pergamí ab .I. correig de aluda, an P<ere> Manresa, mercaderV. sous, .VI.
55. Item, .I. altra libra scrit en pergamins a la forma mijana, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert, ab son tanchador, appellat^{ag} *Ovidius, De vetula*, an P<ere> Bastat, notariIII. sous, .II.
56. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a corandells, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert, ab dos gaffets e dos scudets, appellat *Gofridus*, al rector del Pi .VI. sous.
57. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, appellat *Questiones magistri Geraldi*III. sous, .X.
58. *lf.19v.* Item, .I. altra libra scrit en pergamins a la forma mijana, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bolles a cade part, ab .I. gaffet e scudet, appellat *Ovidi, De Ponto*, al dit mestre Johan de LapacetX. sous.
59. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de aluda blanca, ab dos gaffets e dos scudets, appellat *Cotó e Contemtus e Thobias*, al notari [...] ^{ah}III. sous, .VII.

⁶⁰ Vegeu 246, 31.

⁶¹ Vegeu 246, 13.

⁶² Vegeu 246, 95.

⁶³ Vegeu 246, 62. Sobre Agustí Galí, peller i venedor ocasional de llibres, vegeu el que diem en el capítol corresponent del nostre treball. En dos lots (notes 63-89 i 90-95), i per 6 lliures exactes, Galí adquireix 35 manuscrits!

⁶⁴ Vegeu 246, 44.

⁶⁵ Vegeu 246, 1.

⁶⁶ Vegeu 246, 5.

⁶⁷ Vegeu 246, 7.

⁶⁸ Vegeu 246, 25.

⁶⁹ Vegeu 246, 26.

⁷⁰ Vegeu 246, 28.

60. Item, .I. altra libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert, appellat *Lectura de Doctrinal*, al dit^{ai} Çolivella IIII. sous, .VI.

61. Item, .I. altra libra scrit en pergamins a corandells, a forma mijana, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab dos gaffets e dos scudets, appellat *Biblia*, al dit P<ere> Bastat XVIII. sous, .XI.

62. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a corandels, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, appellat *Lectura de Lògica Vella*, an Barthomeu Avinent, argenter II. sous, .XI.

1450, agost, 6

63. Primo, .I. libra scrit en^{ak} pergamins, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de pergami. E comença en la rúbrica vermella: "aquest libra ha nom *Notomia*, la qual féu *Galienus*". E fina: "valde consolidata est".

64. *lf.20r*. Item, .I. libra^{al} scrit en paper, a forma de full, ab cubertes de paper engrutades cubertes de cuyro vermell, ab dos tencadors. E comença en letra negra: "dicta propicie et, et cetera". E fina: "et perfecti sicut tu es, et cetera".

65. Item, .I. libra gran de forma maior, scrit en pergamins, appellat *Registre de letres*, ab les cubertes de paper engrutat cubertes de aluda blanca, ab .IIII. ligadors de aluda. Lo qual comença en la rúbrica vermella: "incipit *Registrum litterarum*, et cetera". E fina: "et sic est finis".

66. Item, .I. altra libra scrit en paper, a corandells, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de aluda verda, ab dos correigs, appellat *Doctrina cordis*. E comença en la primera carta: "preperate corda vestra". E fina: "ocioscitate peius, et cetera".

67. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vermell, appellat *Troya^{am}*. E comença: "licet cotidie, et cetera". E fina: "efficaciter laboravi".

68. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a corandells, forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell dolent, ab .V. bolls a cada part, ab son gaffet e scudet, appellat *Brito et Prologi Biblie*. E comença: "difficilis studio, et cetera". E fina: "status ecclesiae generalis".

69. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma de .IIII. cartes full, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .I. tancador, appellat *libra de Cant*.

70. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de aluda blava, ab dos *lf.20v*. correigs. E comença: "omnis doctrina, et cetera". E fina: "sicut de eodem genere".

⁷¹ Vegeu 246, 39.

⁷² Vegeu 246, 40.

⁷³ Vegeu 246, 55.

⁷⁴ Vegeu 246, 58.

⁷⁵ Vegeu 246, 59.

⁷⁶ Vegeu 246, 60.

⁷⁷ Vegeu 246, 64.

⁷⁸ Vegeu 246, 65.

⁷⁹ Vegeu 246, 70.

⁸⁰ Vegeu 246, 73.

⁸¹ Vegeu 246, 79.

71. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de .VIII. cartes full, appellat *Supposiciones Bridan*, ab cubertes de post cubertes de cuyro blau, ab son gaffet e scudet. E comença en la primera carta: "primo notandum est, et cetera". E fina: "quam sufficit adpresens patet in littera".

72. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma de quatre cartes full e a corandells, ab les cubertes de post cubertes de aluda blanca, ab .I. tanchador. E comença en rúbrica vermella: "incipit prologus in *Compendium Iob*". E fina: "finito libro sic laus et gloria".

73. Item, .I. libra scrit en pergamins a la forma prop dita, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab dos tancadors, appellat *Alaxandra*. E comença: "primus Aristotilis, et cetera". E fina: "gloria Galleci, et cetera".

74. Item, .I. libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutat cubertes de pergami, sens tancadors, appellat *mestre Guàrdia*. E comença: "amans unde formatur, et cetera". E fina: "finito libro, et cetera".

75. Item, .I. libra scrit en paper a forma prop dita, ab cubertes de post nues, ab .I. gaffet e .I. scudet. E comença en la carta primera: "incipiunt quedam notule, et cetera". E fina: "et terminetur questio".

76. Item, .I. altra libra scrit en pergamins a la forma^{an} ja dita^{ao}, ab cubertes de post cubertes de pergami, ab .I. tancador. E comença: "quisque ad Sacre *f.21r*. Scripture noticiam, et cetera". E fina: "mortificacio est in menbris bi-[...]ap".

77. Item, .I. libra scrit en pergamins, a forma de .VIII. cartes full, ab cubertes de post nues sens tencador. E comença en la primera carta: "*Manifredis de Bellomonte*". E fina en letres vermelles: "explicit *Donatus^{aq} magistri Manfredi*".

78. Item, .I. libra scrit en paper a la forma prop dita, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vert, appellat *Ovidi, De remedio amoris*. E comença: "legerat huius amor, et cetera". E fina: "explicit liber *Ovidi, De doctrina*".

79. Item, .I. altra libra scrit en paper, a forma de quatre quarts full, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro vermell, ab dos cordons de aluda, appellat *Sagitarium*. E comença: "nota quod ut dictum est superius". E fenex: "ubi erat satis clarum".

80. Item, .I. libra scrit en pergamins a la forma prop dita, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab .V. bollas a cada part, ab .I. gaffet e .I. scudet, appellat *Pri<s>cianus minor*. E comença: "sitis libris, et cetera". E fina: "laus tibi Christe, et cetera".

81. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma de quatre cartes full, ab cubertes de post cubertes de pergami. E comença en la rúbrica vermella: "de informacione hominum, et cetera". E fina: "vel ornamenta querere set vivere tantum".

⁸² Vegeu 246, 81.

⁸³ Vegeu 246, 87.

^{84,85} Vegeu 246, 88-89.

⁸⁶ Vegeu 246, 92.

⁸⁷ Vegeu 246, 96.

⁸⁸ Vegeu 246, 9.

⁸⁹ El primer lot de llibres adquirits pel peller Galí es tanca amb aquests «llibres vells e de poca valor». Tot i que aquest registre és cancel·lat amb una línia ondulada i es pogué pensar que aquell lot no va ésser adquirit realment per Galí, la nota 95 confirma la realitat: en acabar el registre del segon lot (90-95) es recollí que «los quals [llibres] ensemps ab los de la jornada prop dita fins ací, són stats liurats e venuts an Agostí Galí, payer». Si es va anul·lar aquell esment va ésser, només, perquè en aquest segon registre (nota 95) es descrivia la mateixa situació.

⁹⁰ Comença la relació del segon lot de llibres. Ni aquest ni els dos còdexs de les notes següents no han estat identificats a l'inventari (ni els trets codicològics ni les transcripcions textuais ofertes a la descripció no ens ho han permès).

⁹¹

⁹²

⁹³ Vegeu 246, 69.

⁹⁴ Vegeu 246, 55.

⁹⁵ Novament, la venda d'uns «llibres vells e de poca valor» tanquen el segon lot de llibres adquirits pel peller Galí. Vegeu el que hem dit en la nota 89.

82. Item, .I. altra libra scrit en paper a la dita forma, ab cubertes de paper engrutat, vell, appellat *Lectura de Doctrinal*. E comença: "hic iubet ordo libri, et cetera". E fina: "Christus laudetur nam huius finis habetur".

83. *f. 21v*. Item, .I. altra libra scrit en paper a la forma mijana, ab cubertes de post nues sens tancadors, appellat *Ortografia*. E comença en la primera carta: "vocum alia litterata, et cetera". E fina: "hec pars confortatus fuit".

84. Item, .I. altra libra scrit en pergamins a forma mijana, ab cubertes de post cubertes de cuyro vermell, ab son gaffet e scudet, appellat *libra de Cant*. E comença: "gloria Patri, et cetera". E fina: "tristicia animi contentus flos et folia".

85. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, forma mijana, ab cubertes de post nues, appellat *libra de Cant*. E comença en la primera carta: "salve Regina, et cetera". E fina: "a clara melodia. Amen".

86. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a corandells, ab cubertes de post sens tancadors, appellat *Ordo iudiciarius*. E comença: "assidius postulacionibus me socii mei, et cetera". E fina: "explicit *Ordo iudiciarius magistri*, et cetera".

87. Item, .I. altra libra scrit en paper, ab cubertes de paper engrutat cubertes de cuyro blanch, appellat *Notes de gramàtica*. E comença: "ad^{ar} cognoscendum natura, et cetera". E fina: "finito libro, et cetera".

88. Item, diverses coherns en paper de forma maior, appellat *Formulari*, en los quals són continuats diverses formas de cartes d'*Art de notaria*, ab^{as} cubertes de pergami.

89. Item, diversos altres libres^m vells e de poca valor. Los quals ensemps ab los demunt dits són stats liurats e venuts an Agostí Galí, payer, per preu de .V. lliures, .X. sous.

90. Item, .I. altra libra scrit en paper, forma manor, ab cubertes de paper engrutades cubertes de aluda blancha. E comença: "doctrina prosa, et cetera". E fina: "Ordinis Predicatorum, et cetera".

91. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, forma mijana, ab cubertes de post nues. E comença: "cum cuiuslibet artificis, et cetera". E fina: "in vulnere Iacob, et cetera".

92. Item, .I. altra libra petit, en pergamins scrit^m, a forma mijana, ab les cubertes de cuyro vermell. E comença: "tractatus primus de articulis, et cetera".

93. Item, .I. altra libra scrit en paper, forma mijana, ab les cubertes de pergami engrutades. E comença: "ad habendum, et cetera". E fina: "dolor, et cetera".

94. Item, .I. altre libra scrit en paper, forma mijana, ab cubertes de paper engrutat cubertes de aluda blancha, appellat^m *Alaxandre*. E comença: "primus Aristotilis, et cetera".

95. Item, diversos altres libres vells e de poca valor. Los quals ensemps ab los de la jornada prop dita fins ací, són stats liurats e venuts an Agostí Galí, payer, per preu de .V. lliures, .X. sous.

247 Encant Francesc de Vinyamata

⁹⁶ Vegeu **246**, 42.

⁹⁷ Vegeu **246**, 43.

⁹⁸ Vegeu **246**, 45.

.....
 1450, setembre, 10

96. Primo, .I. libra scrit en paper, a corandells, forma maior, sisternat de pergamins, ab cubertes de post cubertes de cuyro negra, a .I. gaffet e dos scudets, appellat *Vebriari*. En lo començament del qual és continuat lo *Compter*. E comença en la rúbrica vermella: "hic incipit cursus de istoriis, et cetera". E en lo negra: "notandum quod si, et cetera". E fina en letres vermelles: "Barchinone. Deo gracias", al discret^{ax} mossèn Johan Canalda, prevera IIII. lliures, .VIII. sous.

97. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a corandells, forma mijana, ab cubertes de post cubertes de cuyro negra, cubertes de drap de li, appellat *Vebriari*. E comença en^{ay} <la> rúbrica vermella: "incipit officium, et cetera". E en lo negre: "venite exultemus". E fina: "clavem regni pudoris", al discret mossèn Pere Verdura, ville Sancti Selidoni V. lliures.

98. Item, .I. altra libra scrit en pergamins, a forma mijana, ab cubertes de post cubertes *lf.23r.* <de cuyro> vermell dolent, forrat de cetí vert, appellat *Processioner de cant*, ab tanchadors gornits d'argent daurats, ab sengles botons d'or a cada botó. E comença en la primera carta: "sperges me Domine". E fina: "cum anchoram, et cetera", al honorable mossèn Guillem Pirocha, oficial de Barchinona I. lliura, .XIII. sous.

^a segueix cancel·lat vermell.- ^b segueix cancel·lat engruda<des>.- ^c a corandells interlineat.- ^d post interlineat, damunt de paper engrutades cancel·lat.- ^e vermell interlineat, damunt de blau cancel·lat.- ^f dit interlineat.- ^g segueix cancel·lat appellat.- ^h segueix cancel·lat fo<rma>.- ⁱ .I. interlineat.- ^l .IIII. interlineat, damunt de .VIII. cancel·lat.- ^m segueix cancel·lat al dit.- ⁿ no s'acabà d'anotar el nom d'aquest notari comprador.- ^o segueix cancel·lat cubertes de cuyro ver.- ^p segueix cancel·lat Paschual.- ^q no s'acabà d'anotar el nom d'aquest notari comprador.- ^r scrit ... engrutat interlineat, damunt de vell e de pocha valor, appellat Tractatus pauperum cancel·lat.- ^s segueix cancel·lat cuyro.- ^t encara no ligats interlineat.- ^u segueix cancel·lat Paschual.- ^v no s'acabà d'anotar el nom d'aquest notari comprador.- ^x segueix cancel·lat post.- ^y segueix cancel·lat Paschual.- ^z no s'acabà d'anotar el nom d'aquest notari comprador.

^{aa} segueix cancel·lat cubertes.- ^{ab} no s'acabà d'anotar el nom d'aquest notari comprador.- ^{ac} segueix cancel·lat fill.- ^{ad} segueix cancel·lat Paschual.- ^{ae} segueix cancel·lat Paschual.- ^{af} segueix cancel·lat Paschual.- ^{ag} segueix cancel·lat O<vi>di.- ^{ah} no s'acabà d'anotar el nom d'aquest notari comprador.- ^{ai} segueix cancel·lat Paschual.- ^{ak} en pergamins interlineat.- ^{al} libra interlineat.- ^{am} segueix cancel·lat ab.- ^{an} forma interlineat.- ^{ao} segueix cancel·lat cub<ertes>.- ^{ap} manca un tros del protocol que impedeix la seva lectura.- ^{aq} segueix cancel·lat magistri.- ^{ar} segueix cancel·lat go.- ^{as} ab interlineat.- ^{at} aquest esment librari és cancel·lat amb una línia ondulada.- ^{au} scrit interlineat.- ^{av} appellat Alaxandre interlineat.- ^{ax} discret interlineat.- ^{ay} segueix cancel·lat sup.

¹ *Psalmi penitentiales* i *Orationes*, molt possiblement en romanç.

² Creiem que es tracta d'una *Biblia* en romanç.

³ ... A més, identifiquem el *Tractaturi* o *Tractatus de notulis* de Rolandinus Passagerii, i un altre text d'*ars notariae* sobre les darreres voluntats, *De ultimis*. Rolandinus és autor, precisament, d'un tractat sobre aquesta matèria anomenat *Flos ultimarum voluntatum*.

⁴ Els esments genèrics a aquest autor, Rolandinus Passagerii, normalment fan referència a la seva *Summa de arte notaria* (= *Summa rolandina*).

⁵ Cartipàs o quadern amb diversos textos: de *Medicina*, un calendari o *Compte de la Lluna*, el difós *Mossèn Assan* (= Mossé Natan. Vegeu 58, 2), i altres dictats no especificats.

⁶ *Usatici Barchinonae*.

⁷ Un altre text molt difós entre les classes menestrals és el *Gamaliel*.

⁸

⁹ Còdex de contingut litúrgic que comença amb el Calendari i acaba amb les Lletanies.

¹⁰ *Psalterium (Biblia)*, en romanç.

1449, agost, 26

Inventari dels llibres relictos per Jaume Boteller, mercader, ciutadà de Barcelona.

AHPB. Bartomeu Costa, *Plec d'inventaris*, 1441-1450, lligall 13, fols. 199r-199v.
Cit. AURELL-RUBIÉS: *Mercaders catalans...*, p. 246.

En lo caxó de la dita caxa foren trobades les coses següents:

.....

1. <Primo>, un libre petit escrit en paper, ab cuberta de pergami, en lo qual havia los *Samps penitencials* e moltes *Oracions*.

2. Item, un libre escrit en paper ab cuberta engrutada. Qui comensa: "primerament, com nostre Senyor formà lo món". E feneix: ".V. de^a hòmens me<n>ys de fambres e infants".

3. Item, un libre^b escrit en paper, ab cubertes verdes angrutades, ab .III. botons. Qui comensa en lo vermell: "Incipiunt actus et epistole *Alexandri*". E an lo dit libre és lo *Tractaturi*^c e lo *De ultimis*, de *Art de notaria*.

4. Item, un altre^d libre escrit en paper, ab cubertes angrutades grogues, ab .II. botons, en lo qual^e és lo test^f del *Rotlandí*, *De art de notaria*.

5. Item, un cartapàs en lo qual^g és de *Medecina* e lo *Compte de la luna* e *Mossèn Assant* e altres dictats.

6. *lf.199v*. Item, un libre escrit en paper, ab cuberta de cuyro groch angrutades. Lo qual comensa en lo vermell: "comensen los *Usatges*". E en lo negre: "abans que'ls *Usatges*". E feneix: "sua firmitate volumus permanere".

7. Item, un libre an paper, ab cubertes de pergami, ab un botó. Lo qual comensa en lo vermell: "comensa lo libre de *Gamaliel*". E feneix en lo^h negre: "paradís tots temps. Amen".

8. Item, un libre escrit en paper, ab cubertes angrutades. Qui comensa en lo negre: "assí comensa la conaxensa de la vida e de la mort". Lo qual és de pocha vàlua.

.....

9. Item, un libre escrit en pergamins, ab cubertes negres, ab dos gaffets. Lo comensament és lo *Compter* e feneix a les *Ledanies*.

10. Item, un altre libre escrit en paper, ab cubertes negres ab unⁱ gaffet, en lo qual és lo *Psaltiri*, en romans.

^a de *interlineat*.- ^b *libre interlineat*.- ^c *segueix cancel·lat de u.*- ^d *altre interlineat*.- ^e *segueix cancel·lat ha.*- ^f *test del interlineat*.- ^g *segueix cancel·lat ha moltes*.- ^h *segueix cancel·lat ha.*- ⁱ *un interlineat, damunt de dos cancel·lat.*

¹ Un dels clàssics de la *Chirurgia* medieval, Lanfrancus Mediolanensis. En el moment de la seva mort, però, Burgès tenia el còdex empenyorat per un valor de dos florins (= 1 lliura i 6 sous) a mossèn Pere Vidal, prevere beneficiat de la Seu.

1450, gener, 18

Inventari dels llibres relictos per Pere Burgès, barber, ciutadà de Barcelona.

AHCB. *Arxiu notarial*, 1.9, s.n., fol. 3r.

.....

1. <Primo>, un *libra de madasina* qui la nomenan *Alonfranch*, ab sas cubertas negres. Lo qual stà <en> panyora per dos florins, an poder de mossèn Pe<re> Vidal, prevera beneficiat a la Seu.

250 Inventari Pere Conjunta

¹ Un text sobre la *Passió de Crist* en romanç.

² El molt difós i popular *Bisbe de Jaén*, que també és un text en llengua catalana.

1450, abril, 20

Inventari dels llibres relictos per Pere Conjunta, mercader, ciutadà de Barcelona.

ACB. Julià Roure, *Inventaris i encants*, 2 abril 1432-22 agost 1457, vol. 513, fol. 343v.

Item, en la una cambra de la dita casa trobam les robes e béns següents:

.....

Item, una altra caxa, ab son pany e clau, de fusta d'álber, dins la qual eren les robes e béns següents:

1. <Primo>, un libra scrit en paper, de romanç, appellat *Libra dels misteris de la Passió de Jhesu Christ*, sotil e de poca valor.
2. Item, un altra libra ab posts engrutades, scrit en paper, appellat libra compost per lo *Bisba de Jahén*.

¹ Els llibres del coquer Hamist estan relacionats amb l'aprenentatge primari: textos de Lògica i de Gramàtica, com aquestes *Partes de Donatus* i les *Regulae grammaticae*. Tot i el seu pèssim estat de conservació, «molt dolentes, totes exorbades», va aconseguir vendre-les a l'encant, encara que no en coneixem el comprador (252, 2).

² No acabem d'identificar aquest llibret amb «diverses rodes pintades». Hauríem tingut més dades d'anàlisi si hagués estat enregistrat en la subhasta.

^{3,4} Creiem que aquests dos llibres de *Logica* són els dos de *Grammatica*, «sotils, dolents e de poca valor», de la subhasta (252, 3).

1450, agost

Inventari dels llibres relictos per Joan Hamist, coquer, ciutadà de Barcelona.

AHCB. *Arxiu notarial*, I.9, s.n., fols. 1v-2r.

Primo, atrobam en la casa hon lo honrat Johan Hamist stave e habitave, la qual la tenia en loguer, e la qual és al carrer [...]ª, atrobam en la cambre del dit alberch, hon lo dit deffunt jahia, les coses següents:

.....
Item, un cofre ferrat antich, sclafat e de pocha valor, dins lo qual atrobam les coses següents, ço és:

.....
1. <Primo>, un libre appellat *Parts e Regles* scrit en pergamins, sotil.

.....
Item, un cofre poquet o caxa de fust d'álber ab pany, sobrepany e clau, ab una anella de ferre en quescun cap, dins lo qual atrobam les coses següents, ço és:

.....
2. Item, <un> libre de pergamins, de .XII. cartes, en què ha diverses rodes pintades.

3. Item, un libre ab cubertes de posts cubertes de cuyro blanch, de forma de .III. cartes <lo> full, scrit en paper, en què <ha> *Qüestions de lògica*.

4. Item, un altre libre de forma de full, ab dos gafets, cubertes de posts cubertes de cuyro vermell, scrit en paper, en latí, appellat *Lectura logices*.

ª el nom del carrer no va ésser copiat.

¹ Aquest *Psalterium (Biblia)* no enregistrat a l'inventari, malgrat les seves característiques, va ser adquirit per mossèn Lloberes.

² Vegeu 251, 1.

³ Vegeu 251, 3,4.

1450, agost, 14

Encant públic dels llibres relictos per Joan Hamist, coquer, ciutadà de Barcelona.

AHCB. *Arxiu notarial*, l.9, s.n., fol. 12v.

1451, octubre, 2

-
1. <Primo>, un libra apellat *Saltiri*, petit, dolent, exorbat, a mossèn Loberes . .
..... .II. sous, .II.
 2. Item, unes *Par<t>s e Regles* molt dolentes, totes exorbades . . .I. sou, .III.
 3. Item, .II. llibres *de Gramàtica*, sotils e dolens <t>s e de poca valor
..... .II. sous, .I.

^{1,2} F. Eiximenis, *Vita Christi*.

³

⁴ F. Eiximenis, *Llibre dels Àngels*.

⁵ Exemplar en català de la *Summa collationum* de Johannes Gallensis (l'incipit permet assegurar-ho amb rotunditat). És escrit en «lletra formada».

⁶ També és en català aquest (Ps) Bernardus Claraevallensis, *Epistolae ad sororem*.

⁷

1450, setembre, 7. Castell de Sentmenat del Vallès, Barcelona.

Inventari dels llibres relictos per Galceran Montserrat, donzell, domiciliat a Barcelona.

AHCB. *Arxiu notarial*, 1.9, s.n., fols. 23v-26v.

Item, en la cambra de la xemeneia trobam les robes e béns següents:

.....
1,2. <Primo>, dos llibres los quals són appellats *Vita Christi*. E la un comensa en la primera fulla: "al molt honorable e discret cavaller". E feneix: "letigues dels". E comensa la derrera: "pulla purita". E feneix: "declarant", scrit en paper, sisternat de pergamins, ab posts e cubertes de cuyro vermell.

L'altre libre comensa en la primera pàgina: "lo huytèn libre". E feneix: "dexeubles de". E comensa la derrera carta: "e aquells qui". E feneix en lo comensament semblant del propdit.

3. Item, un altre libre scrit en paper, ab posts e cubertes de cuyro vermell empremtat, .X. bolles e .IIII. gaffets. E comensa en la primera pàgina: "Jhesuchrist eternal Déu". E feneix: "dóna a la do". E comensa la derrera carta: "infundes rahons". E feneix: "finito libro".

4. Item, un altra libre scrit en paper, sisternat de pergamins, ab posts cubertes empremtades de cuyro groch e .IIII. gaffets, appellat *Libre dels 77 ngells*. E comensa en la primera pàgina: "angelical natura". E feneix: "tot ço que". E comensa la derrera carta: "mossèn Pere d'Artés". E feneix: "gloriosa per Dominum".

5. *lf.24r*. Item, .I. altra libre de forma <sic>, scrit de letra formada, en pergamins, <apellat> *Suma de col·lacions*. E comensa en la primera pàgina^a: "com lo doctor". E feneix: "paraula de la". Comensa per la derrera fulla: "deven altament". E feneix: "cum Domino vivat".

6. Item, un altre libre de forma migana, scrit en pergamins, ab posts e cubertes empremtades de cuyro negre, appellat *Sent Bernat ad sororem*. E comensa en la primera pàgina: "la mia molt cara". E feneix: "cara sor". E comensa la derrera fulla: "a la sua passió". E feneix: "Deo gracias".

7. Item, .I. altra libre de forma gran, scrit en paper, sisternat de pergamins, cubert de posts ab pell blancha, ab .X. bolles. E comensa la primera pàgina: "en nom de nostre Senyor". E feneix: "Senyor Déus". E comensa^b la derrera fulla: "sent Climent". E feneix: "honradament".

⁸ Aquest *Conquestes dels Reis* constitueix un text de clar contingut històric o historiogràfic, amb un *incipit* semblant de l'inventari del mercader Guillem Pujol (registre 245.1), on apareix amb el títol de *Conquestes del Comte de Barcelona*.

⁹ *Biblia* en romanç.

¹⁰ En llengua catalana és també aquest còdex de Gregorius Magnus, *Homeliae*.

¹¹ Galceran Montserrat tenia una bona col·lecció de textos religiosos en català: n'és un bon exemple aquest de *Collationes sanctorum patrum* (potser el text homònim de Cassianus?).

¹² Aquest *De transitu* de Hieronymus es recollit en alguns dels catàlegs consultats.

¹³ Esment genèric d'un llibre de *Sermones*.

¹⁴ Augustinus, *Soliloquia*. Sembla que és escrit en català i en llatí.

¹⁵ Un nou text en català del difós Boethius, *De consolatione Philosophiae*.

¹⁶

8. Item, un altra libre de forma maior, scrit en paper, ab posts cubertes de pell negre, .X. bolles e quatre gaffets, appellat *Conquestes dels Reys*. E comensa, ací comensa la^e primera pàgina: "ací comensa lo libre". E feneix: "molt altament". E comensa la derrera fulla: "e aço fo". E feneix: "alleluya, alleluya".

9. Item, .I. altre libre scrit en paper, sisternat de pergamins, ab posts cubertes de cuyro vermell empremtat, ab .X. bolles *1f.24v.* e quatre tanchado<r>s, appellat *Part de Blibia*, en romans. E comensa la primera pàgina: "en lo comensament creà Déus". E feneix: "fo ladonch". E comensa la derrera fulla: "tots los". E feneix: "gloria Christo".

10. Item, un altra libre scrit en paper, sisternat en pergamins, ab posts cubertes de cuyro vermell, bolles e tanchadors, appellats *Humelies de sent Gregori*. E comensa en la primera pàgina: "al molt reverend". E feneix: "dites home<lies>". E comensa la derrera fulla: "romangues". E feneix: "Deo gracias".

11. Item, un altre libre scrit en paper, sisternat de pergamins, ab posts e cubertes de cuyro negre, .X. bolles e .III. gaffets, appellat *Col·lacions dels sants Pares*. E comensa la primera pàgina: "com en lo armitatge". E feneix: "menestral qui". E comensa la derrera fulla: "li és". E feneix: "necessària cosa".

12. Item, .I. altra libre scrit en paper, sisternat en pergamins, ab posts cubertes de cuyro vermell empremtat, ab .X. bolles e gaffets, appellat *lo Trànsit de sent Gerònim*, en pla. E comensa la primera pàgina: "Jerònim és dit". E feneix: "abrancha e lati". E comensa la derr<er>a fulla: "mis confunderis". E feneix: "et cetera".

13. Item, un altre libre scrit en paper, sisternat de pergamins, ab posts cubertes de aluda vermella, .X. bolles e tanchadors, appellat *Sermons*. E comensa la primera pàgina: "sire *1f.25r.* debencio". E feneix: "aquella casa". E comensa la derrera fulla qui no és acabada: "e de la Maria. Amen".

14. Item, un altre libre scrit en pergamins, ab posts cubertes de cuyro negre, .X. bolles e .II. gaffets, appellat *Soliloqui de sent Agostí*. E comensa la primera pàgina: "coneguet Senyor". E feneix: "dolça". E comensa la derr<er>a fulla: "opere primum est". E feneix: "amen".

15. Item, .I. altre libre scrit en^d pergamins, ab posts e cubertes de aluda vermella, .X. bolles e gaffets, appellat *Boeci, De consolació*, en pla. E comensa en la primera pàgina: "molt alt poderós". E feneix: "lo qual". E comensa en la derrera fulla: "les els lits". E feneix: "demanassets".

16. Item, un altre libre scrit en paper, ab posts cubertes de cuyro vermell empremtat, .VIII. bolles e .III. gaffets, appellat *Scala de contemplació*. E comensa en la primera pàgina: "cogitant jo". E feneix: "e per gran". E comensa en la derrera pàgina no acabada: "lo veurem". E feneix: "Deo gracias", scrit^e a corandells.

¹⁷ Thomas de Aquino, *De sacramentis altaris*, en català.

¹⁸ És freqüent de trobar, a les biblioteques dels reis i de la noblesa, llibres de *Manescalia* (i també de falconeria: vegeu-ne un de possible en la nota 22). Aquests tractats, en principi de veterinària general, es van anar especialitzant en la medicina de cavalls, com és el cas -sembla- d'aquest còdex en concret que comentem. El contingut mèdic d'aquests llibres explica que també puguin formar part de les biblioteques de metges.

¹⁹ Matfre Ermengaut de Béziers, *Breviari d'amor*.

²⁰ El tema de *Terra Santa* i de *Jerusalem* està molt representat en el nostre treball. Aquest còdex de la *Peregrinació a Terra Santa* és un text que gira a l'entorn de la reivindicació dels Llocs Sants i d'una anomenada «literatura de viatges» per terres exòtiques.

²¹

²² Ja hem dit que, de la mateixa manera que certs grups socials posseïen tractats de *Manescalia*, de veterinària pràctica per a totes les bèsties, també en posseïen d'altres de *Falconeria*. Aquest, sobre la *Natura d'ocells*, pot ésser-ne un exemple o pot ser considerat, simplement, com un precedent dels moderns tractats d'ornitologia. Una taca d'humilitat impedeix la lectura sencera d'aquest registre.

^{23,28} *Cançoner* líric en romanç.

²⁴ *Genesis (Biblia)* en romanç.

²⁵ Dins l'*ars dictandi* són nombrosos els tractats anònims de *Litterae missivae* (el llatí era normalment la llengua originària d'aquests tractats, tot i que més endavant se'n feren versions a les diferents llengües vernacles).

²⁶ *Psalterium (Biblia)*, en romanç.

²⁷ Les *Ordinacions de la Casa del Rei* Pere III de Catalunya-Aragó. Aquest text no és sinó la adaptació al català, amb petites variants, de les *Leges Palatinae* del regne de Mallorca que féu redactar en llatí Jaume III de Mallorca, el 1337 (és un conjunt de disposicions que regulava les obligacions de tots els oficials de la cort del rei insular: canceller, mestre racional, cambrer i camarlenc, amb llurs subordinats). Pere el Cerimoniós, a partir del 1344, va prendre aquell text llatí com a model per a les seves *Ordinacions...*, la primera versió de les quals és deguda al secretari reial Mateu Adrià. És cèlebre el còdex conservat a la Bibliothéque Royale de Bruxelles amb la versió llatina de les *Leges Palatinae*.

17. Item, .I. altre libre escrit en paper, ab posts cubertes de cuyro vermell, ab dos gaffets, appellat *Sent Thomàs d'Aquí sobre lo sagrament del altar*. E comensa la primera pàgina: "com lo gloriós". E feneix: "qüestió". E comensa la derrera pàgina: *lf.25v*. "la del Rey". E feneix: "amen".

18. Item, un libre escrit en paper, ab posts cubertes de cuyro negre, .X. bolletes e .II. gaffets, appellat *libre de^s Manascalìa*. E comensa la primera pàgina: "a cavall". E feneix: "aytal ma". E comensa la derrera fulla no acabada: "prenets hun". E feneix: "fins que".

19. Item, un altre libre escrit en paper, ab paper, ab posts cubertes de aluda vermella, .X. bolles e dos gaffets. E comensa en la primera pàgina: "en nom de nostre Senyor Déus". E feneix: "non ha". E comensa la derrera carta no acabada: "na de mar". E feneix: "menys preasat". Appellat *Breviari de amors*, escrit a corandells.

20. Item, un altre libre escrit en paper, a corandells, ab posts cubertes de cuyro vermell, ab .II. gaffets, appellat *Peregrinació de la Terra Santa*. E comensa en la primera pàgina: "com segons diu". E feneix: "e per tal". E comensa la derrera carta: "a en demostrar". E feneix: "amen".

21. Item, .I. altre libre escrit en^h pergamins, ab posts cubertes de aluda vermella, ab dosⁱ gaffets, appellat *Quarantena de contemplació*. E comensa a la primera pàgina: "al molt alt". E feneix: "alta". E comensa la derrera fulla: "spronant". E feneix: "vida".

22. *lf.26r*. Item, un altre libre escrit en paper, sisternat en pergamins ab posts cubertes de aluda vermella, appellat *Natura de aucells*. E comensa en la primera pàgina: "comprent cosa és". E feneix: "al comen". E comensa la derrera carta: "aquella galina". E feneix: "una [...]k".

23. Item, un altre libre escrit en paper, ab posts cubertes de domesquí vermell ab dos gaffetsⁱ, appellat *Cansoner*. E comensa en la primera pàgina: "al punt que hom naix". E feneix: "maxanteria". E comensa la derrera fulla: "en temps passat". E feneix: "dir".

24. Item^m, un altre libre escrit en paper, ab posts engrutades cubertes de aluda verda, appellat *Gènesi*. E comensa en la primera pàgina: "diu lo libre". E feneix: "e faheren". E comensa la derrera pàgina: "haver". E feneix: ".LXXX°".

25. Item, .I. altre libre escrit en paper, ab posts engrutades cubertes de aluda vermella, appellat *Letres missives*. E comensa la primera pàgina: "[...]j". E feneix: "contentus". E comensa la derrera fulla no acabada: "e impetuoso". E feneix: "amoris".

26. Item, un altre libre escrit en paper, ab posts cubertes de aluda blanca sens tenchadors^o, appellat *Saltiri*, en pla. E comensa en la primera pàgina: "aquell hom és". E feneix: "ab ell". E comensa la derrera fulla: "la mia ànima". E feneix: "aguayts".

27. Item, un altre libre escrit en paper, ab posts cubertes *lf.26v*. de cuyro vermell, ab .X. bolles e dos tanchadors, appellat *Ordinacions de la casa del Rey*. E comensa en la primera pàgina: "nos en Pere". E feneix: "alguna". E comensa la derrera carta no acabada: "primeramennt". E feneix: "que sia".

²⁸ vegeu nota 23.

²⁹ Contràriament al que succeïa amb les *Ordinacions...* del rei Pere el Cerimoniós esmentades abans, no coneixem cap text semblant per al rei Ferran d'Antequera (rei de Catalunya-Aragó entre el 1412-16), nét del Cerimoniós i primer representant de la dinastia castellana dels Trastàmara. És possible que aquestes *Ordinacions i Constitucions* siguin el resultat del seu exercici legislatiu en Corts.

³⁰ Com que no apareix esmentat com a llibre de manescalia (com en la nota 18), és molt possible que estiguem davant del *Llibre de l'Orde de Cavalleria* del mestre mallorquí Ramon Llull, la qual cosa constituiria l'únic esment de tot l'apèndix documental. El professor J. ALTURO, en l'article «Un nou manuscrit (incomplet) del *Llibre de l'Orde de Cavalleria* de Ramon Llull», *Arxiu Textos Catalans Antics*, 7/8 (1988-89), pp. 223- , donà a conèixer un fragment del primer decenni del segle XV d'un còdex d'aquesta obra. Ell mateix recull i afirma que "per a aquells que havien fet del sacerdoci i de la cavalleria llur forma de viure, és lògic de pensar que la lectura d'aquest tractat lul·lià, d'indubtable orientació didàctica, no sols devia resultar molt agradable, sinó també sumament profitosa" (p. 224). En Galceran Montserrat és, no cal oblidar-ho, un donzell.

28. Item, un altre libre escrit en paper, ab posts cubertes de aluda blanca, .X. bolles e dos tenchadors, appellat *Cansoner*. E comensa en la primera pàgina: "Passio amoris". E feneix: "lo castello". E comensa la derrera fulla: "periplo". E feneix^p: "puedo".

29. Item, .I. altra libre escrit en paper, ab cubertes de pergamins, appellat *Constitucions e Ordinacions del Rey en Fferrando*.

30. Item, .I. libret patit, escrit en paper ab cubertes de pergami, appellat *De^q orde cavallaria*.

31. Item, .I. altra libre [...].^r

^a segueix cancel·lat del pròlech.- ^b comensa interlineat, damunt de feneix cancel·lat.- ^c segueix cancel·lat libre.- ^d segueix cancel·lat paper.- ^e segueix cancel·lat en co<randells>.- ^f segueix cancel·lat pergami.- ^g de interlineat.- ^h segueix cancel·lat paper.- ⁱ segueix cancel·lat vermella ap<ellat>.- ^k una taca d'humitat impedeix la lectura total d'aquest esment.- ^l segueix cancel·lat E comensa en la.- ^m segueix cancel·lat .I.- ⁿ no s'acabà de completar ni tampoc es va deixar l'espai en blanc per a fer-ho.- ^o segueix cancel·lat E comensa en l.- ^p segueix cancel·lat byno.- ^q segueix cancel·lat ord<e>.- ^r l'anotació d'aquest libre no s'acabà de completar.

1

² Arnau de Vilanova, *Antidotarium*.

3

4

⁵ El difós text del *Bisbe de Jaén*.

⁶ El notari es va prendre la molèstia d'anotar aquesta vintena de llibres, entre *Manuals i Receptaris*, de l'apotecari Vidal. Sovint, el que passava era que el notari, en inventariar-los, els podia considerar de poca entitat, per la qual cosa els recollia sota expressions com «altres llibres de poc valor». De fet, el gruix de les biblioteques d'aquests professionals l'havien de constituir llibres semblants i no pas els clàssics de la medicina o la farmacopea.

1450, novembre, 5

Inventari dels llibres relictos per Alou Vidal, apotecari, ciutadà de Barcelona.

AHCB. *Arxiu notarial*, I.9, s.n., fols. 8v, 11v, 18r, 40v.

En la dita cambra en la qual lo dit deffunt jahia e finí sos dies

.....
Item, .I. mig coffre pintat de brocat, ab son pany e clau, dins lo qual eren les coses següents, ço és:

.....
1. <Primo> , .I. libre scrit en paper^a, ab posts de fust cubertes de cuyr vermell, molt usat, ab bolles ab .II. gaffets, apellat *Dispenser*. Lo qual comense: "Etropi de Bisansis, et cetera". E feneix: "apilloles arteticis".

2. Item, .I. altre libre scrit en paper, semblant al propdit, apellat^b *mestre Arnau de Vilanova*. Lo qual comense en lo vermell: "en nom de nostre Senyor Déu sia, amen, e dels seus gloriosos martris <sic> Cosme et Daminani. Comense^c l'*Antidotari de mestre Arnau de Vilanova*".

3. Item, .I. altre libre de forma de .IIII. fulles lo full, ab cubertes semblants a les damunt dites. Lo qual comense: "capitulus primum de ablussione litargiri". E feneix: "quod invenies in fundo".

4. Item, .I. altre libre scrit en paper, ab cubertes engrutades cobertes de cuyr vermell, vell. E comensa en la primera fulla: "diu lo gloriós sant Bernat que axí és cosa impossible, et cetera". E feneix: "tostemps en esta present vida".

5. Item, .I. altre libre scrit en paper, de forma de .IIII. fulles lo full, ab .II. gaffets^d, apellat *del bisbe de Jahen*. Lo qual comense en lo vermell: "glòria e honor sia dada a nostre Senyor Déu, pare e fill, e sant Sperit, et cetera". E feneix lo dit libre: "confes me encara".

.....
En la cambra sobre lo born, contigua a la dita cuyna

.....
6. Item, .XVIII. llibres scrits en paper, cuberts de pergami^e, entre *Manuals e Recepters* vells.

⁷ Al llarg del nostre apèndix ja hem testimoniat l'existència d'aquest text atribuït al mestre lleidatà Arnau de Vilanova (l'*incipit* és el mateix dels esments 166,16 i 231,19,21). Hem transcrit, tan bé com ens ha estat possible, els signes gràfics que acompanyaven l'*explicit* d'aquest còdex per a demostrar la dificultat de transcripció de molts d'aquests tractats mèdics incorporen moltes *notae* i signes abreviatius desconeguts pels manuals clàssics de paleografia i pels més específics d'abreviatures (en menor mesura, molts dels còdexs jurídics, que incorporen tot un seguit de *notae iuris* només llegibles per als molt iniciats, fan que la transcripció resulti molt difícil, de vegades impossible).

⁸ Creiem que aquest esment recull dos textos. Un del mestre Nicolaus Salernitanus: per l'*incipit* que ofereix la descripció notarial n'identifiquem els *Synonyma herbarum* (és el mateix *incipit* del ms. 231.23 de l'especier Antoni Mas), i per l'*explicit* un altre d'intitulat *Circa instans* o *Liber de simplicibus medicinis* de Matthaeus Platearius (que, novament, coincideix amb l'*incipit*, i no pas amb l'*explicit*, del ms. 231.26 de l'especier Antoni Mas).

⁹ Johannes Damascenus és el nom amb què era conegut a l'Occident Johannes Mesue, *el Vell*, el metge siri convers autor d'un *De consolatione medicinarum seu De simplicibus medicinis*.

¹⁰ Vegeu abans la nota 8. El mestre Nicolaus Salernitanus és autor, a més dels *Synonyma herbarum* (descrits novament a l'*explicit* transcrit notarialment en aquest registre), d'un tractat anomenat *Antidotarium*, l'*incipit* del qual és «ego Nicolaus rogatus, et cetera» (vegeu 231,22). És possible que aquest *Antidotarium* sigui l'obra que reculli, en forma de llibres o capítols, aquells altres títols.

¹¹ Interessant esment (i inèdit, d'altra banda, com tot l'inventari d'Alou Vidal), d'unes *Hores de la verge Maria* historiades i escrites en «letra bolunyescha», és a dir, amb lletra de Bolonya.

.....
novembre, 16

En lo hobrador en lo qual lo dit deffunt tenie offici de spacieria
.....

7. Item, .I. libre scrit en paper, ab posts de fust cubertes de cuyr negre, ab bolles ab .II. gaffets. Lo qual comensa en lo vermell: "Açi comensa lo *libre de mestre Arnau de Vilanova*". E après deye en lo nigre: "planyies Ypocras". E feneix en la derrera fulla: "Mellys dispunati   2.3.2. incorporentur".

8. Item, .I. altre libre scrit en pergamins, ab posts de fust cubertes de cuyr de vadell pelós, ab bolles, ab .II. gaffets, apellat^f *Nicholau*. E^s comense en lo negre: "Alfita et farina ordeï, et cetera". E feneix^h: "explicit *Cura instans*. Deo gracias".

9. Item, .I. altre libre scrit en paper, sisternat de pergami, ab posts de fust cubertes de cuyr negre. E comense en lo vermell: "In nomine Patris et Filii, et cetera". E lo qual és apellat *Iohannis Damascenus*. E feneixⁱ: "aliquantelum in lecto et comedat vigibilia", de poch valor.

10. Item, .I. libre poch, scrit en pergamins, ab posts de fust cubertes de cuyr vermell, apellat^k *Antidotari de mestre Nicholau*. E comense en lo vermell: "incipit *Antidotari*, et cetera". E feneix: "expliciunt *Sinonima herbarum*".

.....
novembre, 20

.....
11. Item, trobi en la dita heretat unes *Hores de la verge Maria* scrites en pergami e en letra bolunyescha, ab posts de fust cubertes de cuyr vermell, picades, ab .I. gaffet. En lo principi de les quals ere scrit lo *Compter*. E comensen en la primera fulla en lo negre: "Domine labia mea aperies, et cetera". E feneix en: "seculorum requiescant in pace. Amen". Les quals *Hores* < són > istoriades, e en les quals són los .VII. *Psalms penitencials* e les *Hores de morts* e les *Misses de la Verge Maria* e les *Hores de la creu*.

254 Inventari Alou Vidal

¹² Llibre d'*Orationes*, sense que s'especifiqui en quina llengua estaven escrites.

12. Item¹, un libre petit, vell, scrit en paper de forma de .VIII. cartes lo full, hon havie diverses *Oracions*, squinsat e de pocha valor.

^a segueix cancel·lat de.- ^b segueix interlineat i cancel·lat An.- ^c segueix cancel·lat l'Antito <tari>.- ^d segueix cancel·lat lo qual comense.- ^e segueix cancel·lat a co <londells>.- ^f apellat Nicholau interlineat.- ^g segueix cancel·lat lo.- ^h segueix cancel·lat per hec cura instans.- ⁱ segueix cancel·lat in lec <to>.- ^k segueix cancel·lat Nicholau.- ^l segueix cancel·lat unes Hores.

Els 41 esments inèdits d'aquest inventari -cap d'ells enregistrat després a l'encant-, corresponen a un notari del qual tenim força documentació a l'AHPB. De Joan Ubach, fill del sastre Francesc Ubach, conservem, a més a més, els seus capítols matrimonials amb n'Eufrasina, filla de Jaume Baró, també notari de Barcelona (AHPB. Gabriel Terrassa, *Plec de capítols matrimonials de diferents anys*, lligall 3, f. 9); el seu testament, atorgat el 6 de desembre de 1450 (AHPB. Bartomeu Costa, major. *Primus liber testamentorum*, lligall 14, anys 1439-1464, ff. 28v-30v), amb clàusules referides al llegat de les seves escriptures; un codicil del 9 de desembre (AHPB. Bartomeu Fangar, *Primus liber testamentorum*, lligall 5, anys 1430-1476, ff. 72-72v), pel qual sabem que el seu fill homònim, *in iure bacallariis*, rebrà els seus protocols, si esdevé notari, amb una clàusula a favor d'altres notaris si això no succeeix. I, finalment, també hem conservat a l'AHPB una quinzena de protocols autoritzats per Joan Ubach entre els anys 1420 i 1449. A més dels seus instruments autoritzats com a notari públic de Barcelona per autoritat reial, a l'Arxiu de la Corona d'Aragó es conserven un parell de llibres del seu treball com a escrivà del monestir de Santa Maria de Jonqueres entre 1425 i 1447. En aquest notari es donen alguns dels trets representatius dels practicants de l'*ars notariae*, ja assenyalats durant la nostra exposició: promoció social, endogàmia de grup i arrelat sentit patrimonial.

En el nostre apèndix hem documentat dues compres d'Ubach: una primera, el 1433, a la subhasta dels llibres relictes pel prevere Francesc Jovanteny, en la qual adquireix dos textos jurídics (*Sextus i Clementinae*: 158, 7), i una segona, el 1449, en la del també prevere Francesc Vinyamata, en que comprà un text de la *Rhetorica novissima* de Boncompagnus Bononiensis (247, 14).

¹ Seneca, *Tragoediae*. L'enquadernació d'aquest llibre és en paper, amb cobertes «de vadell» (potser està parlant de vitel·la i per això no fa servir el mot «pergamí» que anota unes línies després); en la nota 13 consta un altre llibre del filòsof hispanoromà.

² Boethius, *De consolatione Philosophiae*.

³ M.T. Cicero, *Epistolae*.

⁴ M.T. Cicero, *De officiis*.

⁵ L'*incipit* comença amb les mateixes paraules que alguns dels esments libraris de Valerius Maximus.

⁶ Guido de Columna, *Historia destructionis Troiae*.

⁷ Exemplar d'*ars dictandi*. Vegeu el que hem dit en parlar del registre del doc. 104, nota 15.

⁸ Virgilius, *Eneida*.

⁹ *Notae grammaticae*.

¹⁰ Obra d'*ars notariae* que tracta dels testaments (*De ultimis voluntatibus*).

¹¹ Rolandinus Passagerii, obra sense especificar.

¹² Rolandinus Passagerii: *Aurora* (= *Apparatus super Summa notariae*).

1450, desembre, 14

Inventari dels llibres relictes per Joan Ubach, notari, ciutadà de Barcelona.

AHPB. Bartomeu Costa (major), *Plec d'inventaris*, 1441-1450, lligall 13, fols. 229r-231r.
Cit. C.BATLLE: *Las bibliotecas...*, pp. 30-31.

En l'escriptori:

1. Primo, atrobam un libre de paper, gornit de posts ab cubertes de vadell, appellat^a *Tregellies de Sènecha*.

2. Item, un altre libre gornit de posts cubertes de cuyro negre, sisternat de pergami, appellat *Boeci, De consolació*.

3. Item, un altre libre de paper, gornit de posts ab cuyro negre, appellat *Epístoles de Tulli*.

4. Item, un altre libre de paper, gornit de posts cubertes de cuyro negre, appellat *Tulli, De officiis*, ab bolles.

5. Item, un altre libre de paper, gornit de posts cubertes de cuyro negre, qui comença: "urbis Rome [...]b-rarum quod gentium". E feneix, ço és lo derrer parraff: "ydem barbarum", ab bolles.

6. Item, un altre libre de paper, gornit de posts ab^b cuyro negre, ab bolles, appellat *Troya*.

7. Item, un altre <libre> de paper, ab^c posts cubertes de cuyro negre, de forma menor, appellat *Stil de Cort*.

8. Item, un altre libra de paper^d, ab posts de cuyro^e vermell cubert, appellat *Eneydos del Virgilli*.

9. Item, un altre libra de forma menor, de posts ab cubertes de cuyro vert, ab bolles, appellat *Notes de gramàtica*.

10. *lf.229v*. Item, un altre libra de paper, gornit de posts de cuberta vermella, ab bolles, appellat *De ultimis voluntatibus*.

11. Item, un altre libra scrit en pergamins, antich, gornit de posts de cuyro vermell, ab bolles, appellat *Test de Rotlandí*.

12. Item, un altre libre de paper, antich, ab cubertes de paper engrutades, appellat *Aurora Rotlandini*.

¹³ Seneca, *Epistolae*. Vegeu també la nota nº 1.

¹⁴ Petrus de Unsola: *Practica artis notariatus*, comentari al *Tractaturi* de Rolandinus.

¹⁵ Aquesta *Institutae (C.I.Civ)* «dix mossèn Pere Cosay que era sua e...li fou restituïda». En aquest mateix document tenim altres exemples de reclamacions de còdexs (dos textos que reclama el sogre d'Ubach, el també notari Jaume Baró: nºs 21 i 25), d'altres que, sense ésser reclamats, pertanyen a una altra persona (els tres textos de misser Miquel Albiol: nºs 28-30) i, finalment, un còdex que no és reclamat i del qual no es coneix el propietari, però que s'especifica que Ubach el tenia en penyora (nota nº 36).

¹⁶ Sobre la problemàtica del títol *Alexandre*, amb totes les variants ortogràfiques possibles, vegeu: 12, 12.

¹⁷ De Boncompagnus Bononiensis, autor italià d'*ars dictandi* del s.XIII, coneixem un títol que s'ajusta al descrit en l'*incipit*: la *Rhetorica novissima* (1235). Aquest còdex el va adquirir a la subhasta dels llibres relictes per Francesc Vinyamata, prevere (247, 14).

¹⁸ Petrus de Vineis, *Dictamina*.

¹⁹ La primera de les obres d'aquest còdex és enregistrada en alguns catàlegs com la *Summa de foro penitentiarii*, però no identificada (per exemple, HILLGARTH: doc.86, n.16, pàg. 411); la segona fa referència als *Soliloquia* d'Augustinus.

²⁰ Pietro Paolo Vergerio, dit *el Vell* (1370-1444), fou un humanista venecià que estudià a Pàdua i ensenyà a Venècia i a Bolonya. Com a autor, excel·lí en el tractat pedagògic *De ingenuis moribus et liberalibus studiis*, sobre el concepte de l'educació liberal i els estudis dignes d'un home lliure. Treballà a la cúria romana i prengué part en el Concili de Constança (1414). Recordem que l'inventari de Joan Ubach és de l'any 1450, de molts pocs anys després de la mort de l'italià.

²¹ M.T. Cicero, *Rhetorica vetus et nova*. Aquest llibre escrit en pergamins, amb aparença de còdex luxós -amb una primera plana caplletrada amb or i miniatures-, el reclamava com a seu Jaume Baró, sogre d'Ubach i també notari com ell. A més d'aquest còdex, Baró reclama el de la nota nº 25.

²² Evrardus Bethuniensis, *Graecismus*.

²³

^{24,25} La cultura lírica trobadoresca, la cultura de la *Gaya sciència* i del *Gay saber*, molt important a la Catalunya dels segles XII i XIII, és present també en els inventaris dels segles XIV i XV; però el seu pes dins del que podríem anomenar «literatura profana» és ara molt menys important, amb testimonis més aviat escassos que, malauradament, com s'esdevé amb aquests de Joan Ubach, no és possible d'identificar (a les nostres biblioteques i arxius s'han conservat molts manuscrits de *Cançoners* com els que hem descrit). Val la pena destacar l'apreciació «paleogràfica» del notari en inventariar el núm. 24, que revela els gustos poètics d'un professional de l'escriptura («scrit de mà del dit Johan Ubach»); podríem aventurar la hipòtesi que el núm. 25, un altre ms. de *Gaya sciència*, reclamat, segons es detalla, pel seu sogre Jaume Baró (vegeu una primera reclamació en la nota 21), havia servit de model per a la còpia del ms. de Joan Ubach. No és una dada excepcional: en les nostres recerques d'arxiu n'hem trobat d'altres, molt interessants, que pensem donar a conèixer en un article que, amb el títol provisional de «*Scrit de pròpia mà*. Manuscrits autògrafs i copistes no professionals», tenim en curs de preparació. Algunes d'aquestes dades ja les facilitem en l'apartat «Còpies autògrafes», en tractar dels aspectes paleogràfics i codicològics extrets de les descripcions libràries d'aquest apèndix documental.

²⁶ *Proverbia Salomonis, Pater noster i Ave Maria*, textos de contingut litúrgic.

13. Item, un altre libra escrit en paper, <ab cubertes> engrutades, <en què són> scrites unes *Epístoles de Sèneca*.

14. Item, un altre libra de paper, de forma maior, cubert de posts, ab .IIII. gaffets ab cantons de lautó, appellat *Pere de Unzolla sobre'l Tractaturi*.

15. Item, un libre escrit en pergamins, ab cubertes verdes, ab .II. gaffets e ab cantons de lautó, apellat *Instituta*, ab un sistem de pergami de forma pus menor, molt antich, cornat a la derreria del dit libre. Qui comença: "incipiunt questiones Bartholomei". Lo qual dix mossèn Pere Cosay que era sua, e de hosent li fou restituïda.

16. Item, un libre de forma menor, escrit en paper, ab cubertes engrutades^f de cuyro vert, appellat *Alaxandre*.

17. Item, un altre libra de forma menor, escrit en paper, cubertes engrutades de cuyro vermell, qui comença: "incipit prologus *Novissime Retorice Boncompagni*".

18. Item, un altre libre vell, de paper, entich, ab cubertes de posts de cuyro vert squinçat, appellat *Summa magistri Petri de Vineis*.

19. Item, un altre libra de forma menor, de paper, ab cubert de posts de cuyro vermell, intitulat *Incipit ex suma in foro penitenciali*, ab una altra obra en què és escrit lo *Soliloqui de sent Augusti*.

20. *lf.230r*. Item, un altre libra escrit en paper, de forma menor, ab cubertes de posts de cuyro morat e ab bolles. Qui comença: "Marchi Anthonii vitam multiplici ac varia [...]ndiarum serie contextam, et cetera". E feneix lo títol derrer: "*Petri Pau Vergeri de Iustinoprili ad generosum ydolocentem Ingenis moribus et liberalis studis adolocenem explicit*".

21. Item, un libra gran escrit en pergamins, cubertes de posts <ab> cuyro vermell, ab bolles. La primera carta capletrada d'or e pintada de ymatges, apellada *Retòrica de Tulli nova e vella*. Lo qual dix en Jachme Baró ere <seu>.

22. Item, un libre escrit en pergamins, forma menor, cubert de posts ab cuyro negre, molt vell, apellat *Abrasard*.

23. Item, un libre de paper, vell, cubert de posts de cuyro negre, intitulat: "Incipiunt *Suffisticha magistri Rogalteri*".

24. Item, un libra escrit en paper, cubert de posts de cuyro vermell, ab bolles, escrit de mà del dit Johan Ubach, qui ere de la *Gaya Sciència*.

25. Item, un libra de paper, stret, ab cubertes de post cubertes de cuyro vert, ab bolles, appellat *Cançoner de Gaya Sciència*; lo qual dix en Jachme Baró que ere seu.

26. Item, un libra vell, gros, escrit en paper, antich, cubert de posts en què ha moltes e diverses obres, entre les quals hi ha molts *Proverbis de Salamó*; e a la derreria és escrit lo *Pater noster* ab vessos e la *Ave Maria*.

²⁷ Azo, *Summa*.

²⁸ Creiem que aquest *Inventarium iuris canonici* és obra de Berengarius Fredoli Biterrensis, «Berengarius cardinalis», i el seu títol «correcte» -o, almenys, el que recullen els repertoris consultats- és el d'*Inventarium seu Repertorium Speculi Guillelmi Durandi*. D'aquest còdex i dels dos següents (notes 29-30), tots de temàtica jurídica, s'especifica que són «stat de micer Albiol». Creiem que misser Albiol, el seu propietari, no és altre que Miquel Albiol, al qual ja havíem documentat el 1419 quan encara era estudiant en Lleis i comprava altres tres còdexs jurídics a la subhasta de béns d'un personatge anònim (70, 1-3).

²⁹ Un forat a la part superior de la plana, unit a la humitat, fan il·legible el nom d'aquest personatge, però la brevetat gràfica del nom i el poc espai desaparegut, ens porten a creure que es tracta d'una altra *Summa* d'Azo.

³⁰ Bartolus de Saxoferrato, *In Infortiato, secunda pars*.

³¹ Nou text jurídic del *C.I. Civ.: Infortiatum*.

³² Federicus de Senis, doctor en decrets per la Universitat de Pàdua, és autor d'uns *Consilia* (l'obra que aquí es descriu) i d'uns *Tractatus*.

³³ Aquest text jurídic («de Dret») es troba en un estat de conservació pèssim: tots els pergamins són tallats pel mig i s'han perdut els del començament i els del final.

³⁴ Aquest llibre de dret contenia, a l'inici, un text de Guillelmus de Mandagoto (pensem en el *Libellus de electione facienda*) i, després, algunes *Quaestiones iuris*.

³⁵ Es tracta de l'obra *De genealogia deorum gentilium* de Giovanni Boccaccio.

³⁶ Aquest petit *Breviarium (Liturgica)* era una penyora, realitzada per una persona desconeguda, per un valor de 2 florins (poc més d'una lliura).

^{37,39-41} *Formularia* notariales. El segon (nota n° 39) sembla una miscel·lània de quaderns, escrita «de diverses mans», la major part del qual fou redactat pel notari Vicenç [...]mir.

³⁸ Còdex amb algunes *Constitutiones et Usatici [Cataloniae]*.

³⁹⁻⁴¹ Vegeu nota 37.

27. Item, un libra scrit en pergamins, ab cubertes de posts velles, qui comença, ço és, lo títol vermell: "incipit proemium ad *Sumas Codicis per dominum Asonem componendas*". En la derrera carta és scrit un altre títol vermell qui diu: "explicit *Suma Codicis a domino Asonem composita*".

28. *lf. 230v*. Item, un libra scrit en pergamins, cubert de posts de cuyro vert, ab una cuberta de aluda blanca. Qui comença lo primer títol: "incipit *Inventarium iuris canonici tam textu quam glosarum compilatum per dominum Berengarium ep <iscopu > m Bitarensis*". E en la derrera carta és scrit lo derrer títol: "explicit *Inventarium Iuris secundum dominum Cugarium cardina <lis > compilatum*". Lo qual és stat de micer Miquel Albiol.

29. Item, un altre libra scrit en pergami, ab cubertes de posts de cuyro vermell, appellat *Summa domini [...]*; lo qual és stat de micer Albiol.

30. Item, un altre libra gran, scrit en paper, vell, ab cubertes de posts, apellat *Bartholus, Sper secundam partem Inforciati*; lo qual és stat de micer Albiol.

31. Item, un libre scrit en pergamins, ab cubertes de posts, appellat *Inforsada*.

32. Item, un libra scrit en paper, ab cubertes de posts de forma maior. Qui comença: "questiones disputate concilio reddita". E a la derrera del primer títol de la primera carta, en un parraff, és scrit: "questio disputata per dominum *Ffrefredicum de Senis*, decretorum doctorem in studio Paduano".

33. Item, un libra molt vell^s, scrit en pergamins, tots tallats per lo mig, de fort pocha valor, lo qual és de *Dret*; lo qual no ha començament ne fi.

34. Item, un altre libra de *Dret* scrit en pergamins, cubert de posts, en lo començament del qual és scrit lo *Mandagot* e algunes *Qüestions de dret*.

35. Item, un altre libra cubert de posts de cuyro vermell, scrit en paper, intitulat *Genologia dehorum gentilium*.

36. Item, un *Breviari* petit, scrit en pergamins. Lo qual lo dit deffunt tenia <en> penyora per dos florins.

37. *lf. 231r*. Item, un *Formulari* scrit en paper, ab cubertes engrutades verdes.

38. Item, un libra de paper, vell, ab cubertas engrutades de cuyro vert, en què <ha> algunes *Constitucions e <Us> atges*.

39. Item, un *Formulari* descornat, lo qual és scrit de diverses mans, sp <eci> alment d'una d'en Vice[...]mir, notari, cubert de pergami.

40. Item, un libra scrit en paper, molt vell, ab cubertes engrutades de cuyro vert, appellat *Formulari*.

41. Item, un *Formulari* antich, ab cubertes de pergami.

^a segueix cancel·lat Trell.- ^b el mal estat del protocol, molt afectat per la humitat i l'acció dels corcs - evidenciat en el llarg i estret forat, en la seva part superior i amb direcció dreta-esquerra, ha dificultat la lectura d'algunes paraules del document, per la qual cosa ho expressem amb [...].- ^b segueix cancel·lat cube.- ^c ab posts interlineat.- ^d segueix cancel·lat cubertes de.- ^e segueix cancel·lat ne.- ^f segueix cancel·lat appellat.- ^g vell interlineat.

¹ El notari no es va estar d'anotar que aquest llibre d'*Hores de la verge Maria* tenia «les vores de les cartes daurades» i que eren «molt gentils».

² Amb l'incipit: "la *Devota consideració* dels fets de Jesucrist", el treball de HILLGARTH recull el text de *Gamaliel*. Un nou testimoni apareix justament en el document següent, l'inventari de béns del vidrier Joan Llorenç: 257, 1.

³

⁴ *Doctrinale* d'Alexander de Villadei.

⁵ F. Eiximenis, *Llibre de les dones*.

1451, febrer, 16

Inventari dels llibres d'Úrsula, muller de Pere Torrent, forner, ciutadà de Barcelona.

AHCB. *Arxiu notarial*, I.9, s.n., fols. 2v-3v,5v.

Primo, atrobam en la casa de la dita madona Úrçola, la qual és al carrer del Fonollar, ço és, en la cambra de la dita casa qui és sobre carrera...

.....

1. <Primo>, unes *Hores* scrites en pergamins, de talla poqueta, ab les vores de les cartes deurades, ab cubertes de posts gornides de vedell vermell, empremtades, ab los gaffets d'or, són molt gentils, ab una camisa de sedant vert.

.....

2. Item, un libre scrit en paper, ab cubertes de posts cubertes de cuyro^a, de talla mijana. Comensa en la letra vermella: "assí comensa la Devota consideració, et cetera", ab un gaffet.

.....

3. Item, un libre en romans, de forma de full, scrit en paper, cubert de posts cubertes de cuyro vermell. Comensa en la primera fulla: "com la companya^b dels prínceps sia una nova partida, et cetera", ab un gaffet.

.....

4. Item, un libre appellat *Doctrinal*, scrit en pergamins, dolent.

.....

5. Item, un libre en paper de forme de full, ab cubertes de posts cubertes de cuyro negre, ab bolles, appellat lo *Libre de les dones*.

^a segueix cancel·lat com.- ^b segueix cancel·lat sia.

257 Inventari Joan Llorenç

2). ¹ *Gamaliel*. En el document anterior apareix una notícia d'aquest mateix llibre (256,

1451, març, 16

Inventari dels llibres relictos per Joan Llorenç, vidrier, ciutadà de Barcelona.

AHCB. *Arxiu notarial*, l.9, s.n., fol. 2v.

Primo, atrobam en la cambre major de la casa hon lo dit Johan Lorenç stave, la qual casa és ... , les coses següents:

.....
/f.2v. Item, un cofre de fust d'àlber groch, ab vas devant, ab pany e clau, dins lo qual atrobam les coses següents:

.....
1. <Primo>, un libra de forme de procés, cubert de posts cubertes de cuyro vermell, ben usades, ab dos gafets e sinch bolles en quescuna post, scrit en pergamins. Comensa en la primera fulla ab letra vermella: "assí comensa la Devota consideració, et cetera". E la letra negra: "ligise en los libres annuals". E fina: "lo nom de nostre Senyor Déu sia baneyt, et cetera".

258 Testament Joan de Vilagenís

- F. Eiximenis, *Vita Christi*.
- F. Eiximenis, *Llibre dels Àngels*.
- Amb el títol de *Flor de...* s'acostumen a recollir passatges i episodis específics d'un tema o llibre concret, en aquest cas de la *Biblia*.

1451, juny, 11

Testament de Joan de Vilagenís, mercader ciutadà de Barcelona, en què disposa el llegat d'un lot de llibres, entre d'altres béns, a favor de Jaume Ortoneda, oncle seu i prevere de la vila de Solsona.

AHPB. Pere Bartomeu Valls, *Primus liber testamentorum*, 1420-1466, lligall 6, fols. 71r-72r.
Ed. MADURELL: *Mss. Eiximinians*, n° 28.

.....

f. 71v. De aliis enim bonis meis lego discreto Jacobo Ortoneda, presbiteri ville Solsonae, avunculo meo, tres libros in papiro scriptos, quorum unus vocatur *Vita Christi*, alter lo *Libre dels Àngels* et alter la *Flor de la Biblia*.

1

2

³ L'*incipit* coincideix amb el del *Llibre de les dones* d'Eiximenis (la presència d'una part d'aquesta obra en el registre següent ens empeny a suggerir aquesta possibilitat, ja que podria correspondre's amb els capítols que hi manquen).

⁴ El *Llibre de les dones* de F. Eiximenis, a partir del capítol .CLXXXV.

⁵ Impel·lits per la presència del frare gironí entre els llibres de Francesca, no podem deixar de suggerir que aquest *incipit* i la seva possible continuació («Al molt honorable [e molt savi mossèn Pere d'Artés]») es correspon amb el del *Llibre dels Àngels* d'Eiximenis.

⁶ *Psalterium (Biblia)*.

7

1453, abril, 9

Inventari dels llibres relictos relictos per Francesca, vídua de Bartomeu Trillo, ciutadà de Barcelona.

AHCB. Arxiu notarial, I.10, s.n., fols. 1r-1v.

Primo, en la cambra de la casa on la dita Ffrancescha dormia, dins en hun coffre, atrobam les robes següents, ço és:

.....

1. <Primo>, hun libre de^a quatre cartes lo full, scrit en paper, ab cubertes de posts cubertes de aluda vermella, ab sinch plotons a cada part, ab dos guaffets. E comensa: "populus gentium". E feneix: "constancie, et cetera".

2. Item, hun altre libre intitulat ab letres vermelles *Ací comensa lo pròlech de sant Matheu, apòstol e evangelista de nostro Senyor Jhesuchrist*. E comensa la primera: "Sant Matheu de Iudea". E feneix: "sens fi". Lo qual és de forma maior, scrit en perguamins, ab corondells, ab .IIII. plotons a cada part, ab dos tanchadors, cubert de post de fust cubert de aluda vermella, ab obratges.

3. Item, hun altre libre ab cubertes de fust, cubert de pergami, ab sinch plotons a cada part ab quatre tanchadors, scrit en^b paper, de forma de tot lo full, de forma manor, ab corondells. E comensa lo primer corondell: "a la molt alta". E feneix lo derrer corondell: "que Déu obehex altament".

4. *lf.1v.* Item, hun altre libre ab cubertes de fusta cubert de pergami, ab sinch plotons a cada part^c, scrit en paper ab corondells, de forma de tot lo full, de forma menor. Lo qual és intitulat^d ab letras vermelles: "capítols .CLXXXV. Ací comensa lo Terch tractat principal de aquesta quinta part del *Libre de les dones*, en lo qual tractat se tracta primerament perquè Déu nos ha dats manaments". E comensa lo primer corondell de la primera carta: "per gràcia". E feneix: "cum Deum vivat. Amen".

5. Item, hun altre libre semblant als dos prop dits. Lo primer corondell^e lo qual comensa: "al molt honorable". E feneix lo derrer corondell de la darrera carta: "Deo gracias".

6. Item, hun *Saltiri* scrit en perguamins, cubert de post de fusta cubertes de aluda vermella, ab obratges, ab hun tanchador. És primer lo *Compter*. E comensa lo dit *Saltiri*: "beatus vir". E feneix: "meremur eripies".

7. Item, hun altre libre de poca valor, cubert de post de fusta cubertes de cuyro vermell, ab cubertes de sobre de canamàs, ab^f hun tancador, de forma de quatre cartes lo full. E comensa: "moribus et vita frater quod morieris".

^a segueix cancel·lat carta.- ^b segueix cancel·lat pad.- ^c segueix cancel·lat ab.- ^d segueix cancel·lat capíto <ls>.- ^e segueix cancel·lat del.- ^f ab hun tancador interlineat.

¹ *Doctrinale* d'Alexander de Villadei; com la nota 3, tractat gramatical.

² Alguns d'aquests textos es feien servir també per a l'aprenentatge gramatical, a més de conservar la seva funció primària de textos de devoció personal (*Ave Maria, Pater noster, Credo*).

³ *Partes* de Donatus.

⁴ Aquest esment no va acabar d'ésser enregistrat.

⁵ *Psalmi vesprales (Liturgica)*.

1453, novembre, 27

Inventari dels llibres relictos per Bernat Cadireta, corredor de pelfa, ciutadà de Barcelona.

AHCB. *Arxiu notarial*, l.10, s.n., fol. 1v.

.....
Primo, un cofre de fust d'albar groch^a, ab pany e clau, dins lo qual ha les coses següents, ço és...
.....

1. <Primo>, un *Doctrinal* scrit en pergamins, ab posts cubertes de cuyr blanch, ab un gaffet.

2. Item, un libret scrit en pergamins, cubert de posts e cuberta de cuyr blanch, ab un gaffet, en què és escrita l'*Ave Maria*, e lo *Pater noster* e lo *Credo*.
.....

3. Item, unes *Parts* scrites en pregamí, ab cubertas de post cubertes de pell blancha, ab un gaffet.

4. Item, un libre scrit en paper ab les cubertes d'engrut appellat [...]^b.

5. Item, uns *Vespralls* scrits en pregamí, ab cubertes de posts cubertes de pell blancha, ab^c un gaffet.

^a groch interlineat.- ^b la resta de l'instrument no va ésser copiada.- ^c ab interlineat.

261 Inventari parcial Jaume Casafranca

¹ *Hores de la verge Maria*, amb caplletres daurades.

1454, gener, 16

Inventari parcial dels llibres relictos per Jaume Casafranca, mercader, ciutadà de Barcelona.

AHCB (DSC). Fons notarial, *Inventaris* [Original perdut], anys 1454-1459, fols. 122r, 143r.
Ed. MADURELL: *Códices miniados*, nº 48.

.....

1. Item, un libre o *Hores de Nostra Dona*, scrites en pregamins, ab capletres de hor.

262 Testament Galceran Torró

- Bartolus de Saxoferrato, *In Digesto novo, prima pars* (C.I. Civ).
- Johannes Fabri, *Super libro Institutionum* (C.I. Civ).
- Radulphus [Reginaldus, *In Sententiarum liber?*].

- tres llibres del *Codex* (C.I. Civ).

- bell *Volumen* (C.I. Civ) en pergamins i un *Repertorium (iuris, tal vegada?)*.

- Bartolus de Saxoferrato, *In Infortiato, secunda pars* (C.I. Civ).

1454, juliol, 17

Testament de Galceran Torró, Doctor en Lleis i ciutadà de Barcelona, en què reconeix que Margarida Torrelles, monja del monestir de Jonqueres; Joan de Gualbes; Antònia, vídua del mercader Ramon Serra, i Joan de Bellafilla, Doctor en decrets, tenen en penyora diversos llibres seus.

AHPB. Francesc Matella, *Primus liber testamentorum et aliarum voluntatum*, 1441-1468, lligall 6, fols. 62v-65r.

.....

lf. 64v. Item, pono hic ad memoriam quod debeo domine Margarita Torrelles, moniali monasterii Jonqueriarum Barchinone, ratione precii cuiusdam violarii, .XVI. lliures et decem solidos, et porratam pensionis tenet in pignere unum *Bartol*, *Super prima parte de la Digesta Nova*, unum *Johan Fabra*, *Sobre la Istitutu[ta]* et unum *Radulf* scriptum in papiro, est contractus in posse discreti Iohannis Ubach, notarii publici Barchinone.

Item, debeo Iohanni Romeu, quondam, civi Barchinone, et seu eius heredibus, certas pensiones et porratam unius violarii quod erat precii quindecim lliures; quodquidem violarium est stunctum? et evanuit per mortem dicti Iohannis Romei, et honorabili Iohannis de Galbes, alias cognonimati Ligatzel, tenebat pro pignere tres libres del *Codi*; est contractus en poder d'en Barral, notari.

Item, debeo domine Anthonie, uxori Raymundi Serra, quondam mercatoris, pro precio censualis sexdecim lliures, decem solidos, tenet pro pignere un bel *Volum* en pergamins e un *Reportori*; no y ha contracte.

Item, debeo honorabili Iohanni de Bellafilla, decretorum doctori, et seu eius heredi decem florenos, tenet pro pignere un *Bartol*, *Sobra la segona part de la Inforsada*.

1.6

2

3

⁴ Ramon Llull, *Doctrina pueril*.

⁵ Els *Disticha* del (Ps) Cato acompanyat d'altres tractats (l'*incipit* transcrit pel notari apareix, amb alguna variant, en altres docs: vegeu, per exemple, el 160, 1). L'*explicit* recollit a l'instrument coincideix amb el dels docs. (44, 9) i (334, 5), el qual hem identificat amb l'obra *Scipió e Aníbal* de l'escriptor dominic valencià Antoni Canals († 1419).

⁶

⁷ Evrardus Bethuniensis, *Graecismus*.

1454, agost, 31

Inventari dels llibres relictos per na Joana, vídua de Pere Ribalta, ciutadà de Barcelona.

ACB. Antoni Martí Baster, *Translatum inventarii facti de bonis que fuerunt hereditatis honorabile domine Iohane, uxor honorabili Petri Ribalta, defunctorum civium Barchinone*, vol. 561, fols. 2v-3r, 21r.

Primo, atrobí dins lo alberch on^a la dita deffuncta habitava e finí ços derre < r > s dies, lo qual és devant la Casa del Consell de la Ciutat...

.....
En un scriptori qui és après la dita entrade, atrobí les coses següents:
.....

Item, una post petita en la qual ha scrits alguns vessos.

Item, una post molt largua en què són designats e scrits Reys e Emperadors.
.....

1. *lf.2v.* <Primo>, un libre scrit en pergamins appellat *Glosa ordinaria sobre Ysahies*, ab posts ab les cubertes verdes, ab dos tancadors.

2. Item, un altre libre scrit en pergamins, appellat lo *Pròlech de sant Gerònim*, ab cubertes de posts cubertes de cuyro vermell, ab dos tancadors.

3. Item, un altre libre gran, scrit a corondells, en paper. Qui comensa: "en nom de Déu". Ab les cubertes verdes engrutades. E fina: "Rey Robert çe romperen ab gran culpa".

4. Item, un libre appellat la *Doctrina Pueril de mestre Ramon Lull*, scrit en pergamins^b. Qui comensa: "Déus vol que'ns trabel leur". E fina: "Déus la port a bona fi. Amen". Ab les cubertes de posts cubertes de cuyro vermell, ab dos tancadors.

5. Item, un altre libre de paper appellat lo *Cotó* e altres tractats. Qui comensa en la primera carta: "generosa in dolis". E fina en la derrera carta: "assí jau Aníbal, lo gran garrer".

6. Item, un altre libre scrit en pergamins appellat *Glosa ordinària sobre Ysahies*. Qui comensa en la primera carta: "nemo cum prophetas". E fine en la derrera carta: "omnia videre". Ab les^c posts cubertes cuyro leunat, ab dos tancadors.

7. *lf.3r.* Item, un altre libre appellat *Abresart*, scrit en pergamins, tot descornat e arnat.

263 Inventari Joana, vídua d'en Pere Ribalta

⁸ Aquest *Missale (Liturgica)*, amb un «senyal de Costelles», es trobava en una capella que la difunta posseïa en una casa o torre a prop del monestir de Santa Maria de Jesús.

novembre, 15

f.18v. Primo, atrobí una torra o cases ab una peça de terra en aquella contigua ... la qual la dita defuncta havia e possehia en lo territori de Barchinona, assats prop lo monastir de Santa Maria de Jhesús, devant la Creu la qual torra e peça de terra se té per certs senyors a cens ...

.....
En la capella de la dita torra atrobí les coses següents:
.....

8. Item, un *Missal* de la dita capella, scrit en pergamins, ab dos tancadors d'argent sobredaurats, ab senyal de Costelles, ab un botó de perles manudes, ab les cubertes de ceda.

^a segueix cancel·lat lo qual.- ^b segueix cancel·lat E come < nça >.- ^c segueix cancel·lat cubertes de.

1456, novembre, 1

Testament de Llorenç de Coll, notari i ciutadà de Barcelona, en què disposa que la seva dona Francina vengui la seva Bíblia i que amb el preu pagat satisfaci aquella persona, el nom de la qual li havia dit en secret, per allò que ell tenia d'aquesta persona. En cas que la seva filla Eufrasina trobés algun obstacle o posés algun impediment per a vendre la Bíblia, ell es reserva el dret de destinar 30 lliures per a complir la seva voluntat de satisfer aquella persona.

AHPB. Bartomeu Requesens, *Liber testamentorum primus*, 1452-1470, lligall 25, fols. 13v-14v.

.....

Preterea volo, ordino atque mando quod incontinenti morte mea sequuta dicta domina Ffrancina, uxor mea, vendat et alienet illis^a, scilicet persone^b seu personis, et quod illis precio seu preciis quibus ipsa domina uxor mea voluerit et cognoverit quendam librum meum vocatum^c *Biblia*. Et ex precio inde habendo satisffaciat illi^d persone quam ego in secreto eidem dicere uxori mee nominavi id quod ego ipsi persone teneor. Et si forte per dictam dominam Eufrasinam, filiam meam, in predicta *Biblia* vendenda obstaculum faceret seu impedimentum vigore dicte donacionis per me ut predicatur eidem facte, eo casu ego^e dictum librum seu *Bibliam* eligo et accipio in fortem illarum triginta librarum, quas ego in predicta donacione michi retinui pro meis voluntatibus faciendis. Quoniam ego predictam *Bibliam* per ipsam dominam uxorem meam vendi et alienari volo pro exoveracione anime mee. Et precium ex ipsa habendum ut predicatur converti *lf.14v.* in predictam restitutionem seu satisfaccionem per eandem dominam uxorem meam fiendam.

^a segueix cancel·lat per.- ^b persone seu interlineat.- ^c segueix cancel·lat Bliblia.- ^d segueix cancel·lat personi.- ^e ego interlineat.

265 Encant personatge anònim

¹ *Diurnale romanum (Liturgica)*, amb algunes caplletres daurades, adquirit per un cert Monells.

1457, febrer, 19

Encant públic dels llibres relictos per un personatge anònim.

AHCB. *Arxiu notarial*, l.10, s.n., fol. 1r.

Rebudes de la Trinitat, fetes per mossèn Çapera, de les robes següents, per los forts dejús scrits:

.....

1. Primo, un libre petit, *Diornal*, ab posts vermelles. Crech sie romà. E comensa la primera carta après del *Compter*: "in principio erat verbum". E fine: "unigeniti a patre", ab algunes capletres de or, pres a MonellsI. lliura, .X. sous.

¹ Bell còdex amb les cobertes «obrades de fil d'or ab agulla» amb les representacions de la Verge i el Nen en una part i sant Pere en l'altra, que conté dos *Evangelia* i *Goigs* o *Cobles a la verge Maria*.

²

1457, juliol, 4

Inventari dels llibres relictos per Aloi de Navel, mercader, ciutadà de Barcelona.

AHCB. *Arxiu notarial, I.10*, s.n., fols. 16v,22v,27v-29v.

Cit. C.CARRÈRE: *Vie privée...*, pp. 284-290.

Cit. C.BATLLE: *Las bibliotecas...*, p. 24.

Cit. AURELL-RUBIÉS: *Mercaders catalans...*, p. 246-247.

juliol, 5

.....
En la cambra maior de la dita casa
.....

1. *ff.16v*. <Primo>, un libret petit, poch maior, ab les cubertes obrades de fil d'or ab agulla, en la una part de les quals és nostra Dona ab lo Jhesús al bras e en l'altre part sent Pere, en lo qual ha dos *Evangelis* e los *.VII. goigs de nostra Dona*.

.....

juliol, 7

.....
En lo scriptori de la dita casa
.....

2. Item, un libre cubert de pergamí, larch, en lo qual pot haver entorn mitge mà de paper^a, intitulat *Libra de vana gloria*.

.....

En la cambreta qui és sobre lo scriptori

.....

Item, en lo dit armari en la casa del mig foren trobats los llibres següents:

³ *Psalterium (Biblia)*, amb caplletres daurades i de colors atzur i vermell i miniatures (com la de la Verge i el Nen, i «moltes altres istòries»). Mentre que el començament és escrit en lletra grossa, el final, amb l'*Officium beate virginis Mariae* ho és en lletra menuda.

⁴ El més destacable d'aquest *Llibre de paciència* són les seves caplletres miniades d'atzur i de vermell i les armes o signe heràldic de fra Lluís de Mur. Els Mur eren un llinatge noble català originari del castell de Mur (Pallars Jussà); tenim notícies de més d'un membre d'aquest llinatge amb el nom Lluís entre els segles XIV-XV. Sens dubte, però, el més conegut dels Mur és Dalmau de Mur i de Cervelló († 1456), prelat -morí amb la dignitat d'arquebisbe de Saragossa-, polític i promotor de les arts, a qui Pere Tomic, en correspondència al seu mecenatge cultural i artístic, li dedicà les *Històries i conquestes dels reis d'Aragó* (un còdex del qual és present en el nostre treball: vegeu 292, 11).

⁵ Tot i el pèssim estat de conservació de l'original a causa de la humitat i dels corcs, hem pogut transcriure i restituir molts dels esments libraris, com aquest referit a un *Evangeliarium (Biblia)* en romanç.

⁶ Els repertoris consultats recullen un Johannes Climacus († ca. 649), anacoreta i escriptor grec, autor d'una *Scala paradisi*, tractat ascètic sobre la via a la perfecció cristiana en trenta «esglaons» inspirat en la Bíblia. El sobrenom prové del títol (del grec *klímax*, escala). Aquest còdex, segons la descripció del notari, és escrit en romanç (*Escala del paradís ?*).

⁷ El difós text del *Bisbe de Jaén*.

⁸ Matfre Ermengaut de Béziers, *Breviari d'amor*, historiat i escrit amb lletra grossa.

⁹ *Compendium* o resum del (Ps) Augustinus, *De salute animae*, de lletra grossa i caplletres daurades.

¹⁰ F. Eiximenis, *Llibre dels Àngels*. Del menoret gironí, Navel en posseïa, a més, els textos dels registres n°s 11, 26, 28, 30, 31, 34 (penyora d'una altra persona, en Ramon Savall, ciutadà), 36, 41 i 42.

¹¹ Fou en Guillem Fontana, documentat ja en d'altres documents del nostre apèndix i en aquest mateix instrument (nota 36), la persona que «tornà de lettí en romans» català les obres llatines atribuïdes a F. Eiximenis, *Psalterium laudatorium* (translació acabada per l'abril de 1416) i l'*Expositio in psalmos paenitentiales*.

¹² Ja hem tingut ocasió de veure altres exemples de còdexs que recullen *Ordinacions reials* de diverses matèries. Aquest fa referència a una *Ordinació feta pel Rei sobre l'armament de les fustes* i el posseïa arran del seu càrrec d'administrador a les Drassanes.

¹³ La descripció ens permet identificar aquest text com una versió al català de la llatina *Breviloquium de virtutibus principum* de Johannes Gallensis.

¹⁴ D'obres de contingut històric o pseudo-històric i amb títol semblant (com ara *Conquestes del Rei*), en tenim també alguns exemples en el nostre apèndix.

¹⁵ Nicolau de Pacs, autor d'una *Doctrina moral*, certament, era de Mallorca i el seu text escrit en català.

3. Primo, un *Saltiri* escrit en pergamins, de letra grossa, capletrat d'or, ab les capletres petites d'atzur e vermelles. En lo principi del qual és lo *Compter* e après los .III. *Evangelis*, e après la ymatge de nostre Dona ab lo Jhesús al bras e moltes altres istòries; après^b, en la fi, és l'*Offici de nostre Dona* de letra manuda, ab les cubertes de post ab cubertes de cuyro vermell engrutades, ab dos tencado <r>s^c, en los caps gornits d'argent.

4. Item, un libre de forma de full, escrit en paper cisternat de pergamí, capletrat de letres vermelles e atzur. En lo qual és la rúbrica del dit libre, ab cubertes de posts vermelles empremtades, ab sinch bolles en cascuna post, ab .IIII. tencadors, ab les armes de fra Luys de Mur, appellat *Libre de paciència*.

5. Item, un libre escrit en pergamins, de forma menor, ab cubertes [...] ^d, ab sinch bolles en cascuna post e dos tencado <r>s, appellat *Libre <dels Evan> gelis*, en^e pla, qui's canten per tot l'any, axí en dies festius com <no festius>.

6. Item, un libre escrit en paper, sisternat de pergamins [...], appellat *Climaco*, en^f pla, ab cubertes vermelles empremtades, ab sinch bolles en cascuna post e dos tencadors.

7. *lf.28r*. Item, un libre escrit en paper, ab colandells, en pla, ab se taula, ab cubertes de aluda vermella, ab .X. bolles e dos tencadors, appellat *Lo bisbe de Jahent*.

8. Item, un libre gran de forma maior, a colandells, ab letra grossa, appellat *Breviari de Amors*, istoriat, ab se taula, ab cubertes vermelles emprantades, ab .X. bolles e .IIII. tencadors.

9. Item, un libret petit, escrit en pergamins, de letra grossa^g, capletrat d'or, appellat *Compendium salutis anime*, ab cubertes vermelles emprantades, ab dos tencadors.

10. Item, un libre gran de forma maior, escrit en paper a colandells, sisternat de pergamí, appellat *Libre dels Àngells*, ab cubertes vermelles emprantades, ab .X. bolles e .IIII. tencadors.

11. Item, un libret petit de forma menor, escrit en paper, en pla, fet per *mestre Ffrancesch Aximenis*, en lo qual són molts *Psalms* tornats de letfí en romans, ab les cubertes de posts ab aluda negra, .X. bolles e dos gaffets.

12. Item, un libre de forma de full, escrit en paper, capletrat de vermell e atzur, ab posts e cubertes blaves, ab .X. bolles e dos tencadors, appellat *Ordinació feta per lo Senyor Rey sobre la armament de les fustes*.

13. Item, un libre escrit en pla, en pergamins, ab cubertes vermelles amprantades, bullonades ab .X. bolles e dos gaffets, appellat *Breviloqui de les virtuts dels antichs prínceps e philosòffs, compost per Johan Galeners, del Orde de framenors*.

14. Item, un libre gran escrit en paper, ab cubertes vermelles, en què ha^h *Guerres del Rey*, ab les cubertes vermelles, ab .X. bolles e dos gaffets.

15. Item, un libre escrit en pla, en paper, a colandells, ab cubertes vermelles, < ab .X. bolles > e dos gaffets, appellat *Doctrina moral feta per en Pax de Mal <l> orques*.

¹⁶ Encara que no l'hem pogut llegir, a causa del mal estat de conservació del document, deixem constància de l'existència d'aquest esment; la mateixa raó explica l'anotació n° 38.

¹⁷ Nou exemplar en català de Boethius, *De consolatione Philosophiae*.

¹⁸ El també molt difós text de *Gamaliel*.

¹⁹ Segons sembla, les «diverses obres en pla...de letra antiga» d'aquest registre no van merèixer ésser estudiades amb deteniment pel notari que les havia d'haver inventariat. És ara que n'hauríem apreciat el valor.

²⁰ Un nou exemple de text del conjunt de *Vitae sanctorum patrum*, en aquest cas referit a sant Onofre.

²¹ Des del començament del nostre estudi ja hem parlat dels problemes que suggereix la identificació del títol *Alexandre*, sigui en llatí o en català (vegeu 12, 12).

²² Exemplar en català del *De officiis* de M. Tullius Cicero.

²³ Com ja vam assenyalar en l'apartat que vam dedicar a les notes codicològiques i paleogràfiques, aquest còdex *De matèries d'escriure i de caplletres* sembla un manual pràctic d'un escrivà de letra rodona o d'un il·luminador.

²⁴ Exemplar en català (i són molts els que Aloi de Navel posseïa en la seva llengua) de la *Historia destructionis Troiae* de Guido de Columna.

²⁵ *Flores sanctorum*, en català.

²⁶ F. Eiximenis, el *Llibre de les dones*, amb caplletres d'atzur i vermell i rúbriques també d'aquest darrer color.

²⁷ Nicolaus de Lira, *Postilla super Psalterium*, en català. Nicolaus de Lira és, juntament amb Guillelmus Brito, el comentarista de la *Biblia* més documentat en el nostre treball.

²⁸ El mal estat del protocol ens ha impedit llegir el títol d'aquest text d'Eiximenis.

²⁹ Primer i únic esment d'un text jurídic: el *Codex (C.I. Civilis)*, també en català.

³⁰ Sens dubte, una de les obres més representatives d'Eiximenis és *lo Crestià*; dels llibres en què es va dividir aquesta obra, el mercader Navel posseïa, a més d'aquest (*lo Terç* o 3er llibre), el *Primer* (nota 42), i el més conegut de tots, el *Dotzè del Crestià* o *Regiment...de la cosa pública* (nota 34); aquest darrer, però, no era de la seva propietat, sinó una penyora d'en Ramon Savall (vegeu l'explicació corresponent a la nota 33).

³¹ Com és conegut, F. Eiximenis és també autor d'una *Vita Christi* en pla.

³² *Biblia*, en català.

- 16ⁱ
17. Item, un libre escrit en paper, a colandells, en pla, ab cubertes verdes, ab .X. bolles e dos tencadors, appellat *Boeci, De consolació*.
18. Item, un libre escrit en paper, de forma menor, ab cubertes vermelles, .X. bolles e dos gaffets, appellat *Gamaliel*.
19. Item, un libre escrit en paper, de letra antiga, en què ha diverses obres en pla, ab cubertes burelles, ab dos gaffets e .X. bolles.
20. Item, un libre de forma menor, escrit en paper, ab cubertes blaves, ab .X. bolles e dos gaffets, appellat *Libre de sent Anoffre*.
21. Item, un libre gran escrit en paper, a colandells, ab cubertes vermelles, ab .X. bolles e dos gaffets, appellat *Alaxandre*, en pla.
22. Item, un libre gran escrit en paper, a colandells, ab cubertes verdes, ab .IIII. gaffets e .X. bolles, appellat *Tulli, De officis*, en pla.
23. Item, un libre gran *De matèries de scriure e capletres*, ab cubertes vermelles emprantades, ab .X. bolles e dos gaffets.
24. Item, un libre escrit en paper, a^k colandells, ab les cubertes vermelles, .X. bolles e dos gaffets^l, <apellat> *Istòries Troyanes*, en pla.
25. Item, un libre gran de forma maior, escrit en paper^m, a colandells, ab cubertes de posts burelles, .X. bolles e .IIII. gaffets, appellat *Fflos sanctorum*, en pla.
26. Item, un libre escrit en paper cisternat de pergamí, a colandells, ab lesⁿ capletres de atzur e vermell, ab títols vermells, ab cubertes vermelles, amprantades, ab .X. bolles e .IIII. gaffets, appellat lo *Libre de les dones*.
27. Item, un libre de forma de full, escrit en paper cisternat de pergamí, ab cubertes vermelles amprantades, ab quatre gaffets [...], appellat *Nicolau de Lira*, en pla, *Sobre lo Saltiri*.
28. Item, un libre de forma maior, cisternat <de pergamí>, fet a colandells en pla [...], ab .X. bolles <e .IIII. gaffets [...], appellat> *Ffrancesch Aximenis*.
29. *lf.29r*. Item, un libre escrit en pergamí appellat lo *Codi*, en pla.
30. Item, un libre de forma maior, escrit en paper e sisternat de pergamins, fet a colandells, en pla, ab cubertes vermelles, ab .XV. bolles a cascuna part e .IIII. tencadors, appellat lo *Terç del Christià*.
31. Item, un altre libre de forma maior, escrit en paper sisternat de pergamins, fet en pla, ab les cubertes vermelles amprantades, ab .V. bolles en cascuna part e .IIII. tencadors, appellat lo *Vita Christi*.
32. Item, una^o *Bliblia* escrita en pla, ab dos volums^p, en paper, sisternada de pergamí, feta a colandells, ab les cubertes de cascun volum vermelles, amprantades, ab sinch bolles foredades en cascuna post e .IIII. gaffets en cascun volum^q.

³³ Gregorius Magnus és autor d'unes *Moralia in Job*. Es dona la circumstància que és escrit en català i en «mala lletra», segons l'apreciació paleogràfica del notari que el va inventariar, i, juntament amb el llibre de la nota següent, és una penyora feta per en Ramon Savall, ciutadà, per un valor total de 24 lliures i 5 sous. Savall és un dels cognoms il·lustres de la ciutadania barcelonina de l'època i molts dels seus membres participaren en el govern municipal. Un dels més coneguts és precisament el conseller Ramon Savall, representat en el cèlebre *retaule dels Consellers*, l'obra més important del pintor Lluís Dalmau, encarregada per a la capella de la Casa de la Ciutat de Barcelona per aquesta mateixa institució (al costat de Savall hi són representats altres cognoms il·lustres: els Llull, Llobet, Junyent i Vilatorça). No creiem pas, per una qüestió purament cronològica, que el Ramon Savall esmentat en el document es tracti del mateix conseller. En el nostre apèndix tenim un altre representant d'aquesta família, el mercader Melcior Savall (doc. 294).

³⁴ El *Dotzè del Crestià* o *Regiment de prínceps, de les ciutats e de la cosa pública*, text difós en moltes institucions públiques i llibreries particulars.

³⁵ *Breviarium (Liturgica)*, oripellat, amb caplletres daurades i d'atzur.

³⁶ En Guillem Fontana, traductor d'Eiximenis (vegeu nota 11). Destaquem que és escrit en lletra rodona.

³⁷ El notari que va inventariar els llibres del mercader Navel ens ha ofert més d'una descripció sobre el tipus o la qualitat de la lletra (mala lletra, grossa, rodona, francesa, etc). Ara ens informa que aquest llibre de *Medicina*, el títol del qual no hem pogut llegir sencer pel mal estat de conservació del protocol, és escrit en «letra tellada» (algun tipus d'escriptura gòtica).

³⁸ Vegeu nota 16.

³⁹

⁴⁰ *Llibre d'Hores de la verge Maria*, historiat i oripellat, escrit en lletra francesa, caplletrat d'or i d'atzur.

⁴¹ F. Eiximenis. El tractat vocacional *Scala Dei* fou inclòs en el *Llibre de les dones*.

⁴² F. Eiximenis, *Primer [llibre] de lo Crestià*.

⁴³ No sabem per quina raó Aloi de Navel tenia aquests vuit llibres, «tots en letí» i «de diverses formas», que pertanyien a mestre Joan Llobet.

⁴⁴ Els *Septem psalmi penitentiales*, en romanç.

33. Item, un libre escrit en paper, en pla^r, a colandells, mala letra, ab cubertes vermelles, ab .III. tencadors e .X. bolles, appellat *Moral de Iob*.

34. Item, un altre libre escrit en paper e sisternat de pergamins, ab cubertes vermelles, .III. gaffets e .X. bolles, fet a colandells, appellat *lo Dotzè del Christià*. Los quals prop dos llibres són d'en Ramon Çavall, ciutadà, stan <en> penyora per .XXIII. lliures e .V. sous.

35. Item, un *Breviari de cambra romà*. Al principi comensa lo *Dominical* e en mig lo *Conter*, e après lo *Saltiri*, e après lo *Santorat*, capletrat de letres blaves e d'or e atzur, picat d'or, ab cubertes de posts vermelles emprantades, ab dos tencadors d'argent daurats ab una setra a cascún tencador.

juliol, 8

36. Item, un libre escrit en pergamins, de forma menor, ab los *Psalms* qui començan al cap de la pàgina, escrit de letra rodona, en pla, ab les cubertes verdes, picat d'or, ab <.X. bolles e dos> gaffets, appellat *Guillem Fontana*.

37. Item, un libre escrit en pergamins de forma menor, en^s pla, de letra tellada, capletrat <d'or ab cubertes> vermelles emprantades, abⁱ dos gaffets, appellat *Libre de medi <cina>*.

38^u

39. *lf. 29v*. Item, un altre libre escrit en paper sisternat de pergami, de forma menor, ab cubertes verdes^v emprantades, ab dos gaffets e .X. bolles, appellat *Libre de vere creença e vera obediència*.

40. Item, unes *Hores* de letra ffrancesa, capletrades d'or e atzur, picades d'or, istoriades, en que són primerament lo *Compter*, segonament l'*Offici de nostra Dona*, terçerament los .VII. *Psalms* e après l'*Offici del sant Sperit*, la *missa de nostra Dona*, *Offici de morts* ab les cubertes vermelles emprantades, ab dos gaffets cubertes de cabrit vermell.

41. Item, un libre escrit en paper de forma menor, sisternat de pergami, escrit en pla, capletrat de vermell e atzur, ab cubertes vermelles emprantades, ab .X. bolles e dos gaffets, appellat *Escala Dei* fet per *mestre Ffrancesch Aximenis*.

42. Item, un libre gran, de forma maior, escrit en paper sisternat de pergami^r, fet a colandells, en pla, ab sa taula, ab les cubertes vermelles emprantades ab .X. bolles e .III. gaffets, appellat *lo Primer del Christià* fet per *mestre Ffrancesch Aximenis*.

43. Item^y, .VIII. llibres, los .VI. ab posts e^z dos ab cubertes engrutades, tots en letí, de diverses formas, los quals dix eren de mestre Johan Lobet.

44. Item, uns *Set psalms penitencials* en pla, escrits en pergami, ab les cubertes vermelles e un gaffet.

⁴⁵ Còdex de clar contingut litúrgic: els *Septem psalmi penitentiales*, en llatí i en romanç; els *.VII. Pecats mortals* i els *.X. Manaments*, l'*Officium defunctorum* en romanç i altres *Orationes*.

45. Item, un altre libre scrit en pergamins, petit, ab cubertes vermelles amprantades e un gaffet d'argent^{aa}, en què és lo *Compter*, los *Set psalms* <en letí e los *Set*> *psalms* en pla, los *.VII. peccats mortals*, los *.X. manaments*, los <*.VIII. Officis*> *de morts* en pla, e altres *Oracions*.

Item, una capsa en què staven los dits libres.

^a segueix cancel·lat en l.- ^b segueix cancel·lat en et e.- ^c segueix cancel·lat gor <nits>.- ^d el protocol es troba en mal estat a causa de la humitat i l'acció dels corcs, per la qual cosa no és possible la lectura de diverses paraules del document. Quan això és així, ho expressem amb [...]; les que hem pogut llegir, tot i el pèssim estat de conservació, les escrivim entre < >.- ^e en pla interlineat.- ^f en pla interlineat.- ^g segueix cancel·lat Im.- ^h ha interlineat.- ⁱ segueix una altra anotació librària de lectura impossible.- ^k a colandells interlineat.- ^l segueix cancel·lat appellat.- ^m segueix cancel·lat ab los.- ⁿ segueix cancel·lat cubertes.- ^o una interlineat, damunt de dos vol<ums> cancel·lat.- ^p segueix repetit i cancel·lat escrita en pla.- ^q segueix cancel·lat appellat.- ^r en pla interlineat.- ^s en pla interlineat.- ^t segueix cancel·lat .X.- ^u segueix una altra anotació librària de lectura impossible.- ^v segueix cancel·lat ab.- ^x segueix cancel·lat ab.- ^y segueix cancel·lat un libre.- ^z segueix cancel·lat lelun.

^{aa} d'argent interlineat.

¹ Augustinus, *Soliloquia*.

² *Psalterium (Biblia)*, en romanç i en llatí.

1457, juliol, 6

Inventari dels llibres relictos per Francesc Bertran, sabater, ciutadà de Barcelona.

AHPB. Bartomeu Costa (major), *Plec d'inventaris*, 1455-1467, lligall 12, fol. 36v.

En la cambre ha hon jahia lo dit defunt:

.....
Item, en l'escriptori trobam ...
.....

1. <Primo>, un libre en pergamins, de pocha forma^a, qui és *Soliloqui de sent Agustí*.

2. Item, un libre scrit en paper, ab cubertes de posts, ab bolles, qui és lo *Saltiri*, en romans e en latí. Qui comensa en lo negre: "beatus vir".

^a segueix cancel·lat scrit.

¹ No és pas la primera vegada que documentem en el nostre apèndix un còdex amb el títol de *Conquestes* o *Guerres dels Reis*, text de contingut històric o pseudo-històric.

57, agost, 14

inventari dels llibres relictos per Bernat Guillamet, vidrier, ciutadà de Barcelona.

AHCB. *Arxiu notarial*, 1.10, s.n., fol. 1r.

.....

1. Item, .I. libre, cubertes vermelles, de *les Conquestes dels Reys*, ab bollas.